

SEMPRA

Llengua, cultura i país. El periòdic d'Escola Valenciana - Federació d'Associacions per la Llengua.

Especial

RE*TROBADES

Còmic
Amb el valencià,
guanyem!
Pàgines centrals

escola
valenciana
FEDERACIÓ
D'ASSOCIACIONS
PER LA LLENGUA

**Aprendre
en temps
de pandèmia**
Pàgs. 3-12

**La nova
normalitat
educativa**
Pàgs. 18-24

EDITORIAL

ReTrobades i Escola Valenciana en temps de la COVID-19

ELIONOR ORTOLÀ

És difícil mesurar la importància de les aportacions, projectes i activitats que des d'Escola Valenciana, Federació d'Associacions per la Llengua, s'han realitzat amb l'objectiu i el compromís de normalitzar el valencià a l'ensenyament. Difícil i, potser, injust perquè només tindríem una visió reduïda de la tasca considerable que l'esmentada entitat, associacions i coordinadores comarcals fan per la recuperació cultural del poble valencià. I difícil també si pensem que el curs 2020-2021, que ara encetem, serà un curs marcat per la COVID-19, per l'ús de les mascaretes, pel distanciament, per una crisi sanitària mundial amb la qual han augmentat les desigualtats i que ha afectat fortament la vida de totes i tots.

Si no fos per les circumstàncies adverses dels últims mesos, no caldria insistir en la necessitat de retrobar-se, de tornar amb entusiasme als centres educatius i cercar amb èxit distintes maneres per a promocionar i defensar la llengua i per a impulsar l'educació, una educació que especialment, al llarg i ample del país, tinga present el valencià.

Des d'Escola Valenciana, conscients de l'emergència educativa que ha generat la COVID-19, volem que el nostre treball siga conegut, volem ser una Escola oberta, retrobar-nos amb mestres, professorat, alumnat, pares i mares... I volem retrobar-nos perquè també sabem que ens pertoca reinventar-nos, renovar-nos, triar les paraules per a explicar-nos, per a escoltar i seguir treballant amb projectes com el

Premi Sambori, la Gira de música, la ruta de contacontes, el *Sembra* que teniu a les mans, el web del VI Congrés d'Escola Valenciana; projectes que són *arrels de vida*, bons exemples, *llavors de futur* per a tractar la coeducació, la diversitat i plurilingüisme i la transformació digital que en aquest temps de pandèmia i d'incertesa tant necessaris són per a garantir una educació equitativa, igualitària, democràtica, moderna i en la nostra llengua.

Amb l'esperança d'unes ReTrobades diferents, vitals i segures, treballem motivats per l'estima al nostre poble, perquè com ens va dir Carme Miquel "la llengua ha de ser un element fonamental en l'escola del país que vivim i desitgem" i perquè la COVID-19 passarà i la nostra llengua romandrà viva.

**escola
valenciana
FEDERACIÓ
D'ASSOCIACIONS
PER LA LLENGUA**

SEMBRA. Llengua, cultura i país

El periòdic d'Escola Valenciana,
Federació d'Associacions per la Llengua

EDICIÓ: ESCOLA VALENCIANA

CONSELL DE REDACCIÓ:

JOAN CORTÉS, FRANCESC FELIPE,
DAVID BELDA

REDACCIÓ: ELIONOR ORTOLÀ,

TONI VIZCARRO, LAURA FONT,
SONIA RUBIO, M. CARMEN DÍAZ,
JOSEPA COSTA, VICENT BROTONS,
JAUME FULLANA, JOAN CORTÉS,
BÁRBARA TOMÁS, ESTÍBALIZ VEGA,
PABLO MONTANER

COL·LABORACIONS:

VICENT MARZÀ, MARC CANDELA,
JOSÉ GIL, MÀRIUS J. FULLANA,
ALEJANDRA MARTÍNEZ,
TONI CABO, JOAN TURU
SARA RIBES

**Els articles firmats exposen
les opinions de les seues
autores o autors**

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA:

ADRIÀ MARTÍ-BADIA

ADMINISTRACIÓ: SUSI GÀLVEZ

DISSENY I MAQUETACIÓ:

CÈSAR AMIGUET

SETEMBRE DE 2020

DISTRIBUCIÓ GRATUÏTA

TIRADA: EDICIÓ DIGITAL

DIPÒSIT LEGAL: V-1949-2020

Amb la col·laboració
de la **Conselleria
d'Educació,
Cultura i Esport**

**SEMPRE
TEUA**
La teua llengua

Amb el suport de

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

Aprendre en temps de pandèmia

TONI VIZCARRO

Les conseqüències de la pandèmia en tots els àmbits socials són, encara ara, molt difícils de valorar de manera objectiva i el panorama que s'obre al nostre davant està ple d'incerteses i preocupacions, però també de reptes i apel·lacions a la creativitat per tal de redefinir-nos, tant individualment com col·lectiva

El món educatiu, òbviament, no ha quedat al marge d'aquest terratrèmol social, sinó que, de fet, és un dels àmbits que més ha ocupat el pensament i la voluntat de la població i les administracions. No debades, el fet educatiu afecta, en primer lloc, una gran part de la nostra societat si comptem l'alumnat, el professorat, les famílies i totes les persones i organitzacions que hi participen, d'una manera més o menys professionalitzada; i afecta, en últim terme, tota la societat, si pensem que TOT educa i que les conseqüències dels models educatius esdevenen els fonaments de la construcció dels models socials.

Des de la Comissió d'Educació d'Escola Valenciana s'ha volgut buscar dades i, en la mesura dels possibles, ordre en allò que, d'una manera o d'una altra, no passava de ser formulat com a meres intuïcions: la relació d'alumnat i professorat a través de les TIC, la comunicació entre les famílies i els centres, les vies d'accés als recursos educatius i culturals, les dificultats o facilitats del professorat per adaptar-se a metodologies en molts casos inèdites, el paper de l'escola com a agent d'igualtat front a les desigualtats socials (culturals, econòmiques, tecnològiques...), els rols de gènere en l'atenció educativa, ara des de casa... i, per descomptat, el paper assignat a la nostra llengua en el manteniment de les estruc-

tures educatives, en alguns casos més consolidades, en altres casos més febles.

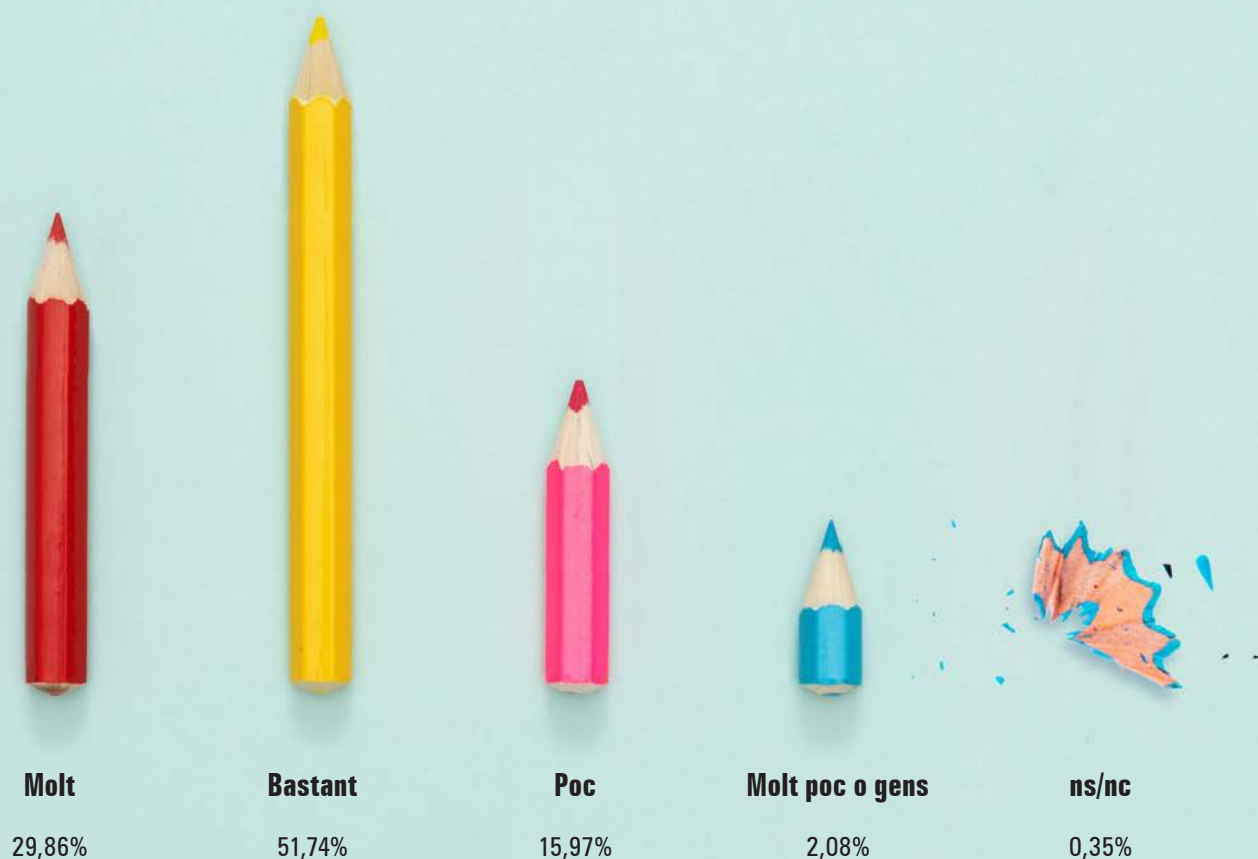
Per tot això, les darreres setmanes del curs 2019-2020, es van elaborar i llançar dues enquestes, una adreçada a la població en general, «Enquesta sobre educació i cultura durant el confinament», i una altra d'específica per al professorat, «Ensenyar i aprendre en temps de la COVID-19».

Presentem ací els resultats que ens han semblat més remarcables. Teniu accés als resultats complets de les enquestes en aquest enllaç:

www.escolavalenciana.org/curs-2020

ENQUESTA A PROFESSORAT

Grau de satisfacció en relació a la participació en el model d'ensenyament telemàtic

APRENDRE EN TEMPS DE PANDÈMIA

Corresponsabilitat i realitat en temps de confinament: l'impacte de la COVID-19 en les famílies

SONIA RUBIO

Aquest text és el resultat d'una enquesta realitzada a famílies durant el temps de confinament, plantejada des d'Escola Valenciana, ja que la veu de les famílies permetrà detectar si hi ha hagut canvis respecte a les realitats en l'educació, conciliació i d'altres problemàtiques d'actualitat que a hores d'ara recauen directament en les unitats familiars

Mentre tot el país estava en Fase 0, les cures de les persones dependents, tant majors com menors, resultaven més o menys suportables encara que moltes dones mantingueren una quàdruple jornada: la jornada laboral, les tasques de la llar, les cures de majors i menors i la supervisió de tasques escolars, nova tasca que, mitjançant aquesta enquesta volíem conèixer si, de nou, les dones l'havien assumit. Diem “de nou” perquè en nombroses ocasions la figura masculina estava tancada a casa també i per tant, sí hi havia l'oportunitat de poder realitzar tasques fins ara assumides per figures femenines o per iaies i iaies, absents en temps de pandèmia per ser grup de risc.

Les famílies entraren en la primera fase de la pandèmia, pensant en noves formes d'organització i atenció per un espai de temps determinat i la duració ha sigut tan gran que ha causat, com no, múltiples malestars, ja que des de l'inici ha sigut molt complicat perquè, com aconseguim adaptar-nos si les realitats en les cures i la corresponsabilitat a hores d'ara recau sobre les dones? Què fem amb els menuts i menudes?

Per tant, un dels objectius de l'enquesta, ha sigut aconseguir informació de primera mà directament de les famílies, conèixer l'impacte respecte a la nova i única realitat, ja que el tancament a casa ha afectat de forma visible l'àmbit educatiu. Les preguntes han anat dirigides a avaluar les conseqüències en aquests temps tant convulsos i complicats on les famílies han sigut, i són, el pilar fonamental de tants xiquets i

xiquetes al País Valencià. Les famílies han sigut la finestra d'eixida dels xiquets i xiquetes a la socialització en temps de la COVID-19, en temps de poques relacions i de canvis de paradigmes tant sanitaris, socials i educatius com culturals.

En primer lloc, i per tal d'explicar les dades de la investigació, hem vist convenient plantejar preguntes amb dades quantitatives i qualitatives per tal d'oferir una major comprensió de les respostes. Els temes que s'han abordat han sigut envers l'educació i temes relacionats amb aquelles tasques que les famílies han estat assumint a hores d'ara. Dins d'aquests temes, la llengua també ha sigut un punt a tractar, no només per saber si les famílies eren coneixedores del ventall de plataformes que hi ha d'ensenyament en valencià, sinó per a saber si les opcions plantejades des de l'entitat han sigut ben rebudes i s'han emprat de forma habitual, afavorint així un acompanyament vehicular en valencià.

Un altre tema a abordar ha sigut la conciliació familiar, ja que la millora de la corresponsabilitat familiar s'emmarca dins del procés de sensibilització social encaminat al foment de la conciliació de la vida laboral i familiar. En el medi familiar s'assenten les bases dels principis igualitaris que en un futur es traslladaran al món sociolaboral i a la futura família.

Assumir nous treballs productius i reproductius per part de les mares i pares sense la preparació adequada, ha sigut un nou entrebanc per a la conciliació

El benestar familiar depén d'aquesta realitat, ja que assumir nous treballs productius i reproductius per part de les mares i pares sense la preparació adequada, envers l'educació, ha sigut un nou entrebanc per a realitzar eixa tan volguda conciliació. A més, han hagut d'assumir un doble rol professional-familiar per al qual ni la societat ni les empreses estaven preparades. No és necessari advertir que el teletreball i l'atenció tant a menors com a majors en la casa familiar al mateix temps són

dues realitats difícilment compatibles i que la majoria d'aquestes tasques estan assumides per les dones.

Per finalitzar la investigació, hem vist convenient preguntar directament, quins aspectes caldria prioritzar en el retorn als centres educatius, qüestió que crea bastant malestar i que a hores d'ara, malgrat que tenim informació, sabem que serà difícil i amb milers d'incerteses, perquè cada escola i cada etapa educativa és un món completament diferent.

Cal deixar clar, abans de seguir amb el text, que en l'anàlisi ací reflectit no hi apareixen totes les preguntes realitzades; per a la Comissió d'igualtat és més important incidir en els temes respecte a la igualtat i l'impacte de la conciliació en les famílies per a visibilitzar de nou dades que ens permeten palesar les desigualtats de gènere que arrosseguem en l'actualitat.

Bona acollida del projecte 'Escola a casa': més del 60% de les famílies enquestades coneixien aquest recurs i l'utilitzaren durant el confinament

Per tant, una de les primeres preguntes que hem proposat a les famílies, ha sigut si coneixien el recurs “Escola a casa”, que s'ha pensat per a facilitar les tasques a realitzar per les famílies, ja que és un conjunt de recursos didàctics que xiquetes i xiquets poden realitzar des de casa. De forma periòdica s'ha proposat una activitat matinerana i d'altres activitats, fomentant així la continuïtat de les rutines i treballs de xiquetes i xiquets i, també, per a ajudar a les famílies i donar-los suport en la tasca educativa que habitualment desenvolupen les i els mestres.

Així que, en base a la qüestió de la formació per als menors en edat escolar, les famílies han respost amb un 68,5% que sí coneixien aquesta ferramenta educativa, dada del tot positiva, indicant que “em feia ressò i ho rellançava per les xarxes”, “els xiquets han treballat de valent a l'escola a casa, amb els dossiers d'escola matinerana, que eren fantàstics”. Per tant, sí que ha tingut

una bona acollida, ha tingut ressò i s'ha utilitzat en temps de confinament facilitant d'aquesta forma repensar tasques escolars noves a les famílies. Cal destacar que el 62% de les famílies estan bastant o molt satisfetes amb el projecte “Escola a casa”.

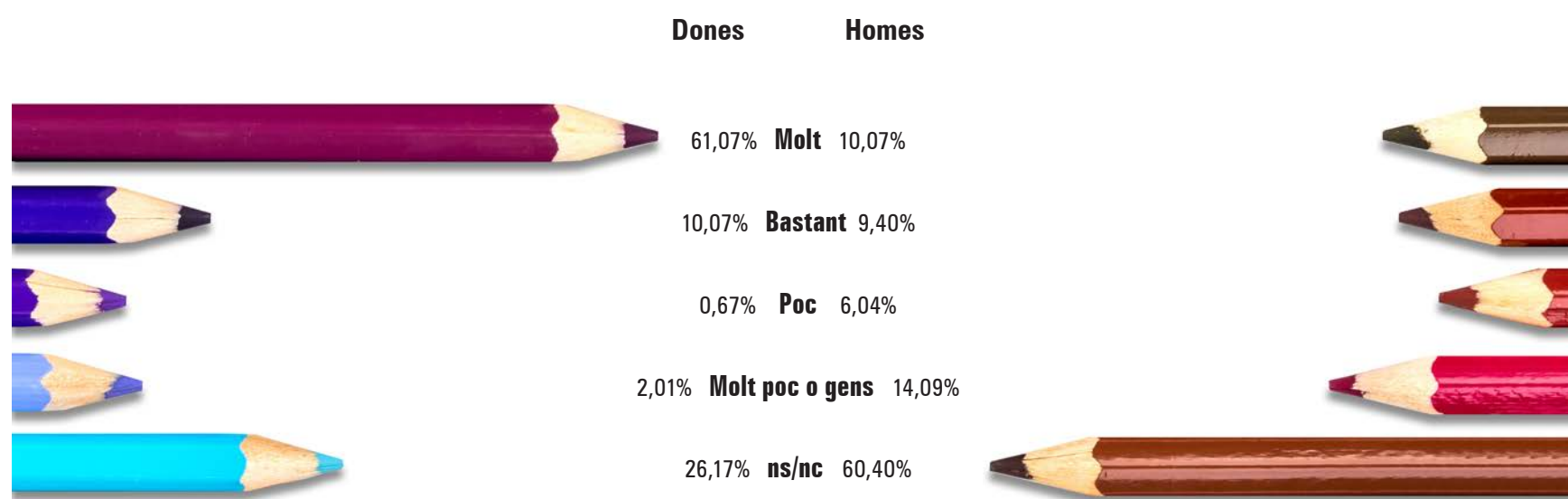
En conjunt, les famílies han utilitzat molt la ferramenta per als menors, però per a joves i majors no hi havia res, fet que queda clar en una de les respostes: “Escola a casa molt activa. Tal volta més recursos per a joves i majors”; qüestió que es tindrà en compte per a oferir altres ferramentes des d'Escola Valenciana i d'aquesta manera poder proposar alternatives educatives per a facilitar les tasques a les famílies.

Seguint amb la investigació, per a Escola Valenciana és molt important la comunicació entre les famílies i l'escola, ja que aquests dos estaments són la base de la realitat social i educativa i, d'eixa forma, la fluïdesa d'informació entre totes dues facilita la inclusió dels menors a l'espai educatiu i social i la detecció de moltes desigualtats. Per tant, a la pregunta del grau en què el centre educatiu ha facilitat recursos educatius a les famílies, un 45% indica un alt grau de satisfacció, respecte a un 18,1% que indica ha facilitat poc els recursos educatius. Pel que fa al grau d'acompanyament i suport a l'alumnat i la família, un 38,9% indica que ha sigut alt, però un 26,8% respon que aquest ha sigut baix o poc. Així, les famílies s'han dividit i/o han viscut l'acompanyament de maneres diferents.

En darrer lloc, abans de passar a la pregunta clau respecte al nou curs, anem a exposar els resultats respecte a l'atribució de tasques assumides en la família. Sobre la pregunta de si tens menors a càrrec en edat escolar, un 95,3% de les famílies enquestades té menors a càrrec. Per tant, en temps de confinament s'hauran assumit tasques de cura de forma contínua. Un 61% de les dones enquestades indica que s'han fet molt càrrec de les tasques i de l'ajuda escolar als menors en la família, un 10% indica que bastant un 0,67% poc i un 2,01% molt poc o gens. Pel que fa als homes, un 10,7% indica que s'ha fet càrrec molt de les tasques, un 9,04% bastant, un 6,04% poc i un 14,09% molt poc o gens; el que palesa aquesta pregunta és que sobre les dones recauen de nou les cures i les tas-

ENQUESTA A FAMÍLIES

Qui s'ha fet càrrec de l'ajuda escolar?

Les cures recauen sobre una part de la parella per la baixa incidència en la conciliació

ques de la llar, evidenciant les dobles jornades. A més a més, hem preguntat si s'han realitzat les tasques de forma repartida, i un 14,7% indica que molt, un 10,1% bastant i poc i un 14,1% molt poc o gens. Per tant, les cures tornen a recaure sobre una part de la parella ja que no hi ha dubte de la baixa incidència en la conciliació.

Quan abordem la percepció que es té del repartiment de les tasques en l'entorn (amistats, familiars, grups de whatsapp), un 60,4% indica que recau molt sobre les dones i un 22,1% indica que poc. Cal destacar aquesta dada perquè és la més alta obtinguda en la realització de les tasques davant d'un 18,12% que indica que té la percepció que les tasques es reparteixen molt poc per igual. Les dades qualitatives ens ofereixen de nou la confirmació que les dones assumeixen dobles i triples jornades: "les mares sembla que estan més pendents", "el gruix recau sobre les dones", "la dona en termes generals s'encarrega de les cures, educació i tasques domèstiques". En canvi, sí trobem que els homes veuen que poden sumar esforços a la unitat familiar quan no han d'assumir el treball productiu o d'oci: "jo he estat en un ERTI i he pogut fer-ho" o "els pares han estat col·laborant però majoritàriament en tasques d'esport". És a dir, hem de trobar un fet excepcional perquè puguin assumir tasques. També es justifica el repartiment equitatiu

amb "las tareas recaen sobre el que se queda en casa. A mi alrededor ha sido equitativo" o "en tindre la mateixa feina i horaris, ens ho hem pogut partir".

De nou deixem a l'atzar qui assumeix tasques o qui ha de fer-se càrrec del treball educatiu, no s'estableix amb unes bases equitatives i, per tant, el treball recau més en les dones.

Per finalitzar amb les preguntes respecte a l'impacte en les relacions entre les famílies durant el confinament, a la pregunta de si ha pogut afectar la comunicació entre les famílies en la relació amb el centre educatiu, un 36,2% indica que bastant, un 20,1% molt i un 26,8% poc. Està clar que sí hi ha hagut una clara modificació respecte a la comunicació. A la pregunta de si ha pogut afectar el confinament a la conciliació familiar, un 30'9% afirma que ha afectat bastant, un 24,8% molt i un 23,49% poc o gens. De nou, tenim disparitat de respostes en un tema tan delicat com és la conciliació. Ara bé, preguntats pel grau d'afectació respecte a la convivència familiar un 42,3% indica que els ha afectat bastant, deixant clar que les rutines familiars han canviat i hi ha diverses respostes que afirmen que "la família ha millorat la seua relació".

Per a finalitzar, les respostes a la pregunta plantejada a les famílies respecte a quins aspectes caldria prioritzar en la tornada als centres educatius al mes de setembre han sigut prou reveladores, ja que la majoria de les famílies han apostat per un començament on la part emocional front a la COVID-19 siga essencial per a finalitzar d'una forma positiva l'anterior curs: "cuidar els

vincles afectius de l'alumnat, procurar benestar psicològic, treballar el dol del curs passat, cal reforçar l'acompanyament emocional i aconseguir un de nou més segur, ja que tenen clar que l'escola és un espai de convivència". Si parlem de seguretat, aquesta ha sigut la paraula més utilitzada per les famílies. A més a més, aposten per espais amb "més ràtios, sense transmissions de pors innecessàries, més coordinació, més professorat"; la tornada a les aules "s'hauria de fer amb ordre i tranquil·litat". Sobretot aposten per l'educació "presencial" amb moltes mesures de seguretat, i també apel·len a la vessant transformadora de l'escola en base a l'ensenyament sobre mesures higièniques ("reeducar i reforçar els aspectes de neteja").

D'altra banda, també reivindiquen serveis segurs que fomenten la conciliació familiar "matinera, vespertina i menjador", i que la Conselleria realitzi protocols d'actuació. La informació també ha sigut una clara demanda respecte al quefer dels menors i l'escola, així com conèixer en tot moment la forma d'actuar.

Les famílies volen ser part activa en tot el que envolta a l'escola

Des del professorat sí que aposten per una millora en l'aprenentatge de les TIC, ferramentes que reclamen millorar si hi ha un altre confinament amb "menys tasques" o si hi ha tasques "que siguin dinàmiques", que augmenten en nombre a les escoles.

Les famílies tenen molt clar que "cal abandonar d'una vegada el model educatiu dels anys 80", que cal "repensar com fer aquesta nova entrada" i que "necessitarem un període d'adaptació però ho aconseguirem". I és que les famílies, sí o sí, volen ser part activa en tot el que envolta a l'escola i als seus nens i nenes.

Les dones tornem a assumir tasques reproductives i els homes productives, rols que a hores d'ara es treballen per a transformar

De les dades obtingudes, hi ha moltes evidències que les dones tornem a assumir tasques reproductives i els homes productives, rols que a hores d'ara es treballen per a transformar. Cada vegada és més evident que les polítiques socials del segle XXI seran les polítiques de la conciliació treball-família amb perspectiva de gènere. Polítiques de flexibilitat en horaris d'entrada i eixida, en temps parcials, en baixes per maternitat i paternitat, en teletreball, en ajuda a persones dependents, ja que la vertadera "revolució" és treballar i ocupar-se de les tasques de la llar sense renunciar a la pròpia vida i, en aquesta decisió, les dones una volta més ho tenim molt complicat.

Resultats complets de les enquestes en aquest enllaç:

www.escolavalenciana.org/curs-2020

APRENDRE EN TEMPS DE PANDEMIA

La nova normalitat, la nova escola

M. CARMEN DÍAZ

—Vull anar al col·le, mare, per què està tancat? —Li pregunta Aina a sa mare amb una cara d'incomprensió i desassossec.

—No hi podem anar, Aina, —respongué sa mare, Dolors, com qui accepta, amb resignació, una situació sobrevinguda.

—No hi podem anar per un virus que du corona, fava! —Puntualitzà el seu germà Guillem, des de l'habitació. Jo estic encantat de no anar a l'insti! Així estaré, tot el dia, davant de l'ordinador o jugant amb la videoconsola.

—Però jo vull estar amb la meua colla de companys i jugar al pati. A més, la mestra m'esperarà de matí per posar el meu nom a la caseta. Qui canviarà la data al calendari?

—No patisques, Aina, els teus companys i la teua mestra tampoc no hi poden anar. Ara bé, haureu de treballar des de casa— li va dir sa mare. Jo mateixa hauré d'enviar també la feina, als meus alumnes, des de l'ordinador.

—Però jo tinc 5 anys i no sé utilitzar l'ordinador, com ho faré, mare?

—Jo t'imprimiré les fitxes de treball i t'ajudaré amb les teues tasques, però t'hauràs de responsabilitzar de fer-les. I, tu, Guillem, també hauràs de fer els treballs que t'envien els profes. No cregues que estaràs tot el sant dia jugant i xarrant per internet amb els col·legues.

—Però, com m'enviarà la mestra la feina si no sap on visc? —Insistí Aina.

—Per mitjà d'una aplicació en línia. Jo també hauré d'utilitzar-la per enviar als meus alumnes el treball d'anglès —la tranquil·litza sa mare.

—Una plataforma que funciona quan vol —respongué Guillem. Ja veurem com s'ho fan els profes per enviar-nos la tasca i per controlar la que fem! De fet, hem quedat el grup d'amics amb Josep, el setciències de la classe. Quan faci la feina, la resta la copiarem.

—I tu creus que això t'ajudarà a aprendre? Pensa que l'any que ve has de passar a segon d'ESO i no et serà gens fàcil —el bonegà Dolors.

—Vingaaaa! Si diuen que hi donaran un aprovat general i que es tindrà en compte les notes que havies tret fins ara. Jo ho tinc tot aprovat. Seran unes vacances més llargues i au!

—Doncs, mira, Guillem, jo m'ho prendré més seriosament. Tot i que a penes havia fet servir l'ordinador per treballar amb els meus alumnes, preguntaré a un company de departament perquè m'ajude a entrar en la plataforma que ha habilitat la Conselleria i buscaré materials per les xarxes. Jo sí que pense fer la meua feina, saps? A més, estaré molt pendent que tu facis la teua.

—Au, vinga, no t'enfades, mare! Jo et puc ajudar a entrar a la plataforma, és molt fàcil! —S'oferi Guillem per rebaixar la tensió de la conversa. El que passa és que, possiblement, si tots entrem alhora, la xarxa caurà sovint. Però, si vols, jo et puc proporcionar unes altres aplicacions perquè, total, ningú se n'assabentarà!

—Sí, home, que t'ho has cregut, Guillem! Si jo he de treballar fent els deures amb vosaltres, estant al càrrec de la casa i de tots, vosaltres també haureu de complir amb les vostres obligacions.

—Però, mare, si has d'ajudar-me, vigilar Guillem, fer el dinar i tenir cura de tot, jo què hi faré, mentrestant? Mirar dibuixos a la tele o jugar a soles és molt avorrit! I si, a més, dius, que has de fer la teua feina, quan jugaràs amb mi?

—Mira, filla meua, açò serà difícil per a tots però ens haurem d'organitzar i fer-ho en equip, no?

—Ah, doncs, jo he de teletreballar i fer reunions per videoconferència, veurem d'on puc treure temps per anar a comprar a la tenda —va remugar Joan, alçant el cap de l'ordinador des del seu despatx improvisat al menjador.

—Home, es veu que amb açò del coronavirus, m'emporte la pitjor part! A més, em tocarà treballar de nit, quan l'ordinador estiga disponible.

Cinc mesos després...

El confinament es va allargar més del que ningú no s'esperava. Els dubtes sorgits van anar resolent-se. L'alumnat es va adaptar a una nova manera d'aprendre, molt més propera als seus interessos. Les famílies van haver de suportar bona part de la responsabilitat i cadascuna va construir-ne dia a dia, no necessàriament com la d'aquesta història. El professorat va haver d'adaptar-se a les dificultats d'una situació extraordinària i desconeguda, on els dubtes davant de les noves decisions, dictades per les administracions, amb mesures de seguretat i prevenció, dibuixarien una nova realitat.

Ara, el repte als centres educatius serà com aprofitar la “nova normalitat” per adaptar-se amb més eines a la “nova educació” que hi fluctuarà mentre arriba una vacuna i que albira un “nou curs” ple d'incerteses.

Però deixem que Aina, Guillem, Dolors i Joan ens conten com volen reprendre la nova realitat, després de l'estiu...

—Mare, ja vull tornar a escola —va dir Aina a finals d'agost. Encara que haja d'estar en un grup bambolla i que haja de jugar i dinar aïllada amb els xiquets de la meua classe.

—La veritat és que jo també —digué Guillem. Al capdavant, tampoc no ha resultat tan divertit estar tancat a casa, tant de temps. Sort que a l'estiu he pogut retrobar-me amb uns quants amics. Diuen que alguns alumnes anirem en grups diferents. És clar que hauré de treballar de valent per superar aquest curs. Tinc molts dubtes.

—Jo estic molt atabalada per com m'organitzaré al setembre —va dir Dolors. Treballaré per àmbits, impartiré la

nova assignatura de Cultura Digital, els alumnes hauran oblidat molts continguts i hauré de començar repassant-los de nou.

—Doncs, jo porte treballant més d'un mes —va dir Joan— i ja no estem en un ERT. Encara sort que ens hem reconvertit i fem peces per als respiradors dels hospitals. Estem intentant recuperar les pèrdues, però de segur que, en un futur, hi haurà acomiadaments. Es comenta que l'economia està molt fotuda.

—Sabeu què, fills? Podríeu fer una llista de com voleu que siga la tornada a classe al setembre —proposà Dolors. Així, podreu compartir-ho amb els companys i companyes!

—Bona idea! —Digué Guillem. Vinga, Aina, jo ho escriuré amb l'ordinador.

—Jo també puc escriure alguna cosa, ara ja hi he après —saltà Aina. D'acord, som-hi!

Amb els dits al teclat...

Aina: “Retrobar les companyes de nou, compartir la por amb la resta, contar-nos el que hem fet, aprendre a llegir i a utilitzar millor un ordinador, veure contes, jugar molt al pati i tenir un hort escolar, reciclar i cuidar el medi ambient i passejar molt, molt, pel carrer. Ah! I veure Irene, que l'he trobada molt a faltar”.

Guillem: “Poder anar a l'insti cada dia amb els companys. Amb mascareta, és clar. No tenir tants deures o, almenys, que puguem fer-los sense anar tan estressats. No portar tants llibres dins de la motxilla. Aprendre a utilitzar programes en el nostre aprenentatge i per a recercar la informació necessària. Tenir classes més comunicatives on poder exposar i debatre sobre temes reals i propers als nostres interessos. Utilitzar uns altres espais que no siguen només les aules i que ens ajuden a relacionar-nos amb la cultura i amb la realitat que ens envolta. Realitzar activitats de voluntariat per a ajudar els altres. Respectar el medi ambient i contribuir a la sostenibilitat del planeta perquè en dependrà el nostre futur. Ah, i que la investigació científica siga el punt fort que ens ajude a eixir d'aquesta situació, el més aviat possible”.

A partir d'ara...

La història continuarà a les aules perquè el futur el construirem entre totes i tots.

APRENDRE EN TEMPS DE PANDÈMIA

Escola i família, l'acompanyament educatiu

JOSEPA COSTA MÚRCIA

La crisi sanitària que va portar a les mesures de confinament de la població i el tancament generalitzat de tots els centres educatius ha tret a la llum l'enorme desigualtat que travessa les nostres societats i les nostres escoles

El confinament i el tancament de les escoles ha posat de manifest les múltiples esclotxes del nostre sistema educatiu i que situen sistemàticament uns grups socials en situació de major desavantatge escolar. Aquest confinament, però, no només ha mostrat que les condicions d'educabilitat de les famílies són enormement dispars. També ha mostrat que la relació dels docents amb les tecnologies digitals i la seua forma d'abordar la situació actual és igualment dispar.

Contràriament al que la introducció d'aquest article sembla apuntar hi ha un altre aspecte que també s'ha fet palès durant el període de confinament: el valor de l'escola i la necessària tasca dels i de les mestres. Des de fa uns anys han estat freqüents les tesis que qüestionaven l'aprenentatge presencial en el segle XXI i que apostaven per un autoaprenentatge digitalitzat i apostaven per la quasi prescindible tasca del professorat. No més han calgut unes setmanes sense escola per a tombar aquestes teories i demostrar que l'escola, i el professorat, continua tenint una funció social bàsica que es basa en tres pilars: la custòdia,

la socialització i l'aprenentatge. Tots aquests s'han de desenvolupar simultàniament perquè la tasca escolar siga possible. Ara bé, durant molt de temps la funció de custòdia s'ha menystingut, com si no tinguera valor. Quantes vegades hem sentit allò de: l'escola no és un pàrquing de criatures, però custodiar no vol dir aparcar, vol dir protegir, cuidar, vetlar, emparar. I aquest és el rol de la custòdia que hem de reclamar per tal que no s'agreuen, encara més, les desigualtats socials i de gènere que patim. Perquè sense una escola que custodia és impossible desplegar les funcions de socialització i aprenentatge. Durant el confinament hem pogut comprovar que encara que la funció de transmissió de coneixement ha pogut adaptar-se a l'entorn digital, la resta de funcions de l'escola (socialització, adquisició d'hàbits, debat i pensament crític, generació d'expectatives) han quedat relegades anul·lant així el potencial de l'escola en la lluita contra la desigualtat socioeducativa.

De l'acompanyament de les famílies en l'aprenentatge durant el temps de confinament s'ha parlat a bastament així com de les dificultats amb què s'han trobat. El més evident és l'esclotxa digital, que es materialitza en diferències de connectivitat, accés a dispositius i capacitats d'ús de la tecnologia. A més, cal sumar-hi el desigual capital cultural i econòmic de les famílies, que té a veure amb els recursos i també amb diferències en les capacitats i possibilitats d'acompanyament en l'aprenentatge dels seus fills i filles. El paper que juguen les famílies en l'acompanyament escolar és canviant. Durant l'educació primària, el suport a l'estudi per part

de les mares amb estudis obligatoris és equiparable al de les mares amb estudis superiors; a l'ESO, però, s'observa un major acompanyament per part de les famílies amb més capital cultural i intel·lectual, mentre que en les famílies de menor nivell educatiu la manca de recursos i habilitats per acompanyar els aboquen a un suport menor.

Aquestes diferències s'agreuen en un moment com l'actual en què l'escola basa el procés d'ensenyament en l'existència d'acompanyament familiar

Aquestes diferències s'agreuen en un moment com l'actual en què l'escola basa el procés d'ensenyament en l'existència d'acompanyament familiar. Quan el treball encarregat no pot ser realitzat de forma autònoma s'activen els capitals instructius familiars i, per tant, també les desigualtats (de recursos, temps i coneixement). No és només si es fan o no els deures, sinó quin és l'aprofitament de l'aprenentatge en funció d'aquest acompanyament desigual. A més està l'aprenentatge que deriva dels usos del temps en família. Les activitats amb major càrrega formativa (lectura, idiomes, manualitats) són més freqüents en les famílies amb major instrucció i disponibilitat de temps. En canvi, en les famílies menys intruïdes i amb poca disponibilitat horària, augmenta el temps dedicat als programes de televisió, el seguiment d'activitats per xarxes socials o els videojocs.

Cal tractar la discriminació de gènere que ha recalcat aquesta situació

Per últim, cal tractar la discriminació de gènere que ha recalcat aquesta situació. El tancament dels centres educatius i l'absència del suport familiar (bàsicament dels iaies i iaies), han representat un augment en les tasques de casa i la cura dels xiquets i xiquetes. Les dades indiquen que aquest increment l'hem assumit majoritàriament les dones, tot i que el confinament ha obligat a estar homes i dones el mateix temps a casa.

Un estudi elaborat per la UPF i la UB a partir d'una enquesta realitzada durant el mes d'abril demostra el repartiment desigual de les tasques domèstiques durant la pandèmia. L'informe detalla que el 62% de les dones ens vam fer càrrec de l'acompanyament educatiu dels fills i les filles. Una realitat que no canvia massa de la situació prèvia al confinament, on el repartiment era del 64% per a nosaltres, i del 36%, per als homes. Pel que fa al temps d'oci amb els xiquets i xiquetes, el 55% de les dones assumíem aquesta tasca davant del 45% dels homes. L'únic canvi destacable durant el confinament va ser la participació dels homes en les compres. Tot i així, aquesta responsabilitat només era assumida per ells en el 38% de les llars enquestades.

Amb tot, m'agradaria apuntar que les famílies han respost de manera diversa: algunes han gaudit del treball escolar i del retrobament del temps per compartir amb els fills i filles; un altre gran col·lectiu ha protestat per la sobrecàrrega que ha representat el treball escolar virtual però majoritàriament li han fet front com han pogut. Finalment, un altre grup de famílies no s'ha fet sentir perquè no tenen el seu lloc com a interlocutores en l'àmbit escolar, fet que repercuteix en l'educació dels seus fills i filles. Són les que tenen una situació social sota mínims i aquest és el repte que ens cal afrontar amb més urgència. Caldria repensar diverses qüestions de la política educativa de cara a l'inici d'aquest curs postconfinament i tant la Conselleria d'Educació com els ajuntaments haurien de respondre a aquest repte no només amb professorat, sinó amb altres professionals de l'atenció a persones i amb voluntariat en programes de suport a l'aprenentatge.

APRENDRE EN TEMPS DE PANDÈMIA

Per una educació... de qualitat? Segura? En valencià?

BÁRBARA TOMÁS, LAURA FONT, PABLO MONTANER I ESTÍBALIZ VEGA

**Dins d'un mar de dubtes
educatius i sanitaris
es troba el professorat
de cara al proper curs
2020-2021. Si el personal
més proper a la Conselleria
d'Educació es troba en
aquest marejol, què podem
dir de l'estat de les famílies,
l'alumnat i en definitiva,
tota la comunitat educativa**

Per tal de poder aclarir algunes qüestions, ens vam reunir el passat 8 de juliol membres de la Coordinadora de l'Horta Nord, de la Coordinadora de València Ciutat i d'Escola Valenciana amb membres de la Conselleria on es posaren damunt la taula entre d'altres temes... Si la Conselleria tenia algun projecte en cas que la pandèmia tinguera un rebrot, si hi havia algun nou projecte d'atenció en línia per a l'alumnat en aquest cas, què passava amb el professorat especialment sensible, les decisions de l'INVASSAT sempre endarrerides...

La resposta sempre ha estat la supeditació de la Conselleria d'Educació a les decisions emanades de la Conselleria de Sanitat, cosa que ha provocat rectificacions a decisions ja preses.

Si la sanitat està per damunt de l'educació, ja no parlem de quin lloc ocupa la nostra llengua en aquest estat d'alarma durant la pandèmia. A partir d'unes queixes de familiars per l'incompliment dels PLC d'alguns centres durant el confinament, preguntem a la Conselleria: qui controla l'aplicació dels PLC? Només la resposta ens posa a tremolar, ja que únicament informaran als assessors i a les assessores d'aquesta situació i ens conviden a denunciar els casos concrets. La realitat és que han estat molts els centres que han incomplert el seu PLC durant el tancament dels centres, ja que les direccions d'alguns centres i part del professorat han presentat totes les tasques i comunicacions en castellà oblidant-se completament del percentatge de valencià que estava aprovat al seu PLC. Aquesta situació va ser denunciada a la coordinadora per part d'algunes famílies d'alguns centres de l'Horta Nord.

I què dir també de les comunicacions de la mateixa Conselleria a les direccions dels centres durant el temps de tancament de les escoles: la majoria de les comunicacions es feien en primer lloc en castellà i dies després apareixien en valencià o ni hi apareixien. Fins i tot els cartells de l'INVASSAT i la Conselleria per a penjar a les escoles per a dur a terme el pla de contingència es van presentar i enviar als centres en castellà i molt més tard en valencià. Tant és així que hem pogut comprovar que molts dels centres estan tots retolats en cas-

tellà de cara al mes de setembre, i ens preguntem... qui supervisarà aquest aspecte de cara a l'inici de curs? És adequat i acceptable que un centre amb més d'un 55% de valencià en el seu PLC estiga tot escrit en castellà? Necessitem respostes urgents a aquestes qüestions de cara a l'inici de curs.

Dies després de la reunió amb Conselleria aparegué la Resolució del 17 de juliol de 2020, publicada al DOGV del dimecres 22 de juliol per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres. I, més tard, les seues correccions publicades al DOGV del divendres 24 de juliol. I és clar, Sí hi ha un increment de personal docent a la majoria de centres; Sí hi ha un increment de monitors i monitores de menjador, però teníem l'esperança de rebre per part de la Conselleria unes instruccions específiques, clares, senzilles i extraordinàries per a l'organització i funcionament dels centres. Una vegada llegides, ens n'adonem que no ha estat així i segueix havent-hi manca d'autonomia per als centres per a gestionar l'inici de curs. Per què no més autonomia en l'elecció de la jornada dels centres? Per què no un/a monitor/a per cada grup de convivència estable? Per què no un Pla de contingència fet per professionals adscrits a cada centre? I moltes més...

A més, tenim un conseller que fa unes compareixences en valencià i amb molt de criteri que considerem és el que es necessita per a l'escola que volem (pú-

**Aquest article és una
reflexió i una crítica
constructiva a la nostra
Conselleria**

blica, de qualitat i en valencià), però no sabem per què totes aquestes intervencions es dilueixen en la realitat quan es publiquen instruccions per escrit o el secretari autonòmic fa declaracions o comunicacions. A qui ha de creure la comunitat educativa? Per què el conseller els fa creure i somiar en una escola per a totes i tots i el secretari autonòmic els lleva la il·lusió?

Per concloure, sols afegim que aquest article és una reflexió i una crítica constructiva a la nostra Conselleria. No serem els únics i les úniques que volem fer-ne, ni tampoc els únics i les úniques que demanem que se'ns escolte, ni els últims i últimes que sol·licitem unes instruccions més aclaridores i que arriben abans de començament de curs. Encara que s'estan prenent decisions molt encertades i necessàries des de la mateixa Conselleria, per a una educació pública i de qualitat; també hi ha d'altres que considerem que s'han de tornar a revisar i estudiar escoltant les propostes dels responsables dels centres docents que dia rere dia han estat al peu del canó donant-ho tot des del 13 de març demostrant la seua vocació professional i estant a l'altura de les circumstàncies amb responsabilitat sense deixar en cap moment les seues funcions i moltíssimes més que no eren tasca d'elles i ells, però ho han fet per principis i per les necessitats esdevingudes per la COVID-19.

**Per una escola pública,
de qualitat, en valencià,
i segura**

Així, sol·licitem que la nostra Conselleria estiga també a l'altura de les circumstàncies i reflexione sobre les instruccions d'inici de curs i si el començament del curs està 100% assegurat amb aquestes instruccions i decisions finals. Moltes consideren la impossibilitat de garantir al complet les mesures de prevenció, higiene i promoció de la salut front a la COVID-19 per als seus centres docents i les seues respectives comunitats educatives.

APRENDRE EN TEMPS DE PANDÈMIA

Educació i distància?

LAURA FONT

El curs 2019-2020 ha sigut, si més no, estrany. Estrany i diferent. Des de març, la situació excepcional esdevinguda a causa de la COVID-19 ens ha obligat a replantejar-nos molts aspectes sobre la nostra forma de viure, de relacionar-nos i, no cal dir-ho, de treballar

La COVID-19 ens ha posat a prova i hem d'admetre que no en tots els casos hem estat a l'altura de les circumstàncies. Aquest ha estat el cas del treball telemàtic i, sobretot, les classes i la forma d'entendre l'educació que, fins ara, tot i que érem conscients de les possibilitats que ens oferien les noves tecnologies, encara no les havíem in-

clòs realment a la pràctica educativa, sinó que eren només una eina més de suport de l'ensenyament encara tradicional. En aquest sentit, podem dir que la COVID-19 ens ha posat de colp davant una nova realitat i ens ha oferit la possibilitat de renovar la nostra forma d'entendre el procés d'ensenyament i aprenentatge i, a més a més, de l'escola que volem, pública, en valencià i amb recursos per a totes les edats i totes les situacions socials i culturals de les diferents famílies.

Amb aquesta finalitat va nàixer l'**Activitat Matinera**, una iniciativa de la Coordinadora de la **CAPPEPV** (Coordinadora d'Alumnat, Professorat, Pares i Mares per l'Ensenyament Públic en Valencià) de la comarca de l'Horta, en col·laboració amb la **Fundació Sambori** i **Escola Valenciana**. De forma periòdica hem oferit l'Activitat Matinera, un recurs pensat per a afavorir, per una part,

la continuïtat de les rutines i del treball dels xiquets i les xiquetes en aquests dies tan excepcionals i, per una altra, per ajudar famílies i docents i donar-los suport en la tasca educativa que habitualment desenvolupen a les aules.

Les activitats que s'han facilitat han estat accessibles, actuals, fàcils de desenvolupar i graduades per nivells de dificultat perquè pogueren ser aprofitades per la majoria dels xiquets i xiquetes. La majoria es podien fer amb els materials que teníem a casa, ja que una bona part del temps hem hagut d'estar confinats i confinades a casa nostra. Oferint, en alguns casos, fins i tot les solucions. Per tal de motivar els xiquets i xiquetes, els hem proposat que ens enviaren els productes finals per pujar-los al nostre web. Hem pretés convertir aquesta situació en una font d'aprenentatge i un espai de convivència de les famílies.

No sabem encara com anirà el nou curs escolar 2020-2021, ni tampoc si ens haurem de tornar a tancar a casa, però tenim clar que hem d'aprendre d'aquesta situació i ha de servir-nos com a reflexió, ha de marcar un punt d'inflexió en la forma d'entendre l'ensenyament per a seguir creixent i hem d'avançar-nos a les noves situacions que puguem esdevindre.

Tenim clar el que volem, una escola **inclusiva** per a totes i tots, una escola en **valencià** que dispose de suficients recursos en la nostra llengua, una escola **innovadora** i potenciadora d'un espai on un altre món sí siga possible. De fet l'educació tracta d'açò, de crear microespais on les relacions de la comunitat educativa es regisquen per la solidaritat, la justícia i la igualtat. Necessitem eixa escola per a educar perquè **educació i distància són termes oposats**. Bon curs!

Il·lustració: Alejandra Martínez

APRENDRE EN TEMPS DE PANDEMIA

Les lliçons apreses de planificació educativa: La tornada a escola en temps d'inclusió

JAUME FULLANA MESTRE

Front a les desigualtats i aquesta crisi que ens amenaça, es pot fer alguna cosa per salvar l'educació inclusiva? Sempre... L'educació inclusiva ha de ser la brúixola que oriente les nostres actuacions

La qüestió és saber allò que necessitem. “Saber l'escola que volem” ens situarà en el camí correcte per aconseguir-ho. No podem fer pedagogia sense conviccions. Però, més encara en aquests temps d'incerteses, no ho podem fer sobretot sense confrontar les nostres conviccions amb els coneixements que anem adquirint.

La confrontació entre conviccions i coneixements, entre conviccions i les informacions que disposem, és el que ens permetrà construir-ne de noves.

Intentarem desgranar algunes de les lliçons apreses en temps d'inclusió educativa i en un context de pandèmia.

1. Educació inclusiva: equitat, qualitat i oportunitats d'aprenentatge per a tothom

S'ha d'estar vigilants sobre l'aplicació adequada dels protocols sanitaris als centres educatius però és irrenunciable el treball enllaçat amb l'ODS núm. 4 garantint una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promovent oportunitats d'aprenentatge permanent per a tothom.

No som experts per a jutjar la qualitat dels protocols, però sí sabem que no hi ha cap risc zero i que hi ha una necessitat social de reobrir les escoles.

Russell Viner, president de la Royal College of Paediatrics and Child Health deia: “com gestionem els accidents de trànsit? Doncs prenem mesures per a prevenir-los, però no deixem de conduir”. La COVID-19 tampoc no hauria d'impedir a les famílies dur els fills i filles a l'escola.

2. El confinament: un factor de risc agreujant

*“L'educació inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats.” **

És urgent avaluar la magnitud dels efectes de la crisi en l'abandonament escolar. La “ruptura” amb l'entorn escolar, la interrupció imprevista de la socialització, la pèrdua de contacte físic amb el professorat... són factors de risc agreujants.

Ignorar l'impacte que ha suposat el tancament dels centres educatius suposa ignorar també la vulneració del dret a l'educació que ha suposat per a molts.

3. L'acompanyament: una prioritat

*L'educació inclusiva suposa “actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a qualsevol alumna o alumne.” **

Preocupen unes actuacions educatives centrades exclusivament en l'ensenyament de les matèries anomenades “instrumentals”.

Oblidem sovint el que han pogut viure els xiquets i xiquetes durant aquest confinament: estat de solitud, possibles situacions de violència física o mental...

És necessari reforçar la tutoria, desenvolupar activitats artístiques i culturals, promoure metodologies amb enfocaments globalitzats que faciliten plasmar paraules i imatges a aquestes experiències per tal de desenvolupar l'empatia i el pensament crític.

4. L'escola: lloc d'aprenentatge per excel·lència

*L'educació inclusiva ha de “garantir de la participació de tot l'alumnat, la seua presència en els diferents espais i activitats.” **

L'educació presencial és insubstituïble. Amb l'educació a distància, l'amenaça de caure en el treball mecànic i en plantejaments descontextualitzats de tasques ha estat una constant en aquest procés. Durant el confinament, els recursos, la motivació i l'autonomia han estat generalment tractats com a requisits previs per al desenvolupament de les activitats en línia; però, en realitat, són elements clau que haurien d'haver format part dels objectius.

5. L'organització escolar: valoració de l'impacte dels models existents

*L'educació inclusiva promou l'anàlisi dels “factors que afavoreixen o dificulten la inclusió educativa.” **

No es pot produir cap canvi significatiu en el tractament de les dificultats educatives sense una organització adequada del treball i d'una valoració de determinats models existents.

L'organització escolar i els seus plantejaments administratius i pedagògics poden formar part del problema. Cal gestionar-los de manera que formen part de la solució.

6. La planificació: períodes de preparació i sensibilització

*L'educació inclusiva posa en marxa “plans de sensibilització i presa de consciència adreçats a la comunitat educativa.” **

Tota intervenció eficaç ha de tenir al darrere una bona planificació.

Des de l'inici de curs, són necessaris períodes de preparació i sensibilització que permeten al personal docent i no-docent ajustar-se a noves rutines i revisar els protocols de seguretat i salut.

7. El currículum: reorganització

*“El currículum... ha de tindre present la diversitat de tot l'alumnat.” **

El sistema s'ha d'adaptar a l'alumnat i no l'alumnat al sistema.

A nivell quantitatiu, cal considerar que diversos mesos d'aprenentatge en situació de confinament no es poden recuperar en poques setmanes. En conseqüència, seguir amb els aprenentatges sense reorganitzar el currículum a l'inici del curs escolar suposaria una enorme pressió que recauria sobre les espatlles de l'alumnat sense respectar ni considerar el seu ritme d'aprenentatge, especialment el de l'alumnat més vulnerable.

A nivell qualitatiu, el currículum ha d'estar construït sobre la base cultural i de valors del món en què desitgem viure i no reproduir la base cultural i de valors en els que vivim. El currículum no ens hauria de dur cap el camí ja transitat en el passat, sinó que ens ha de guiar en la senda del futur que volem bastir.

És necessari una aposta cap a metodologies amb enfocaments globalitzadors que ens ho permeta.

8. El professorat: el reconeixement del treball docent i la promoció del treball col·laboratiu com a prioritat

*Els “plans de formació contínua [...] han de tindre com a finalitat l'adquisició de les competències necessàries per al desenvolupament del model d'escola inclusiva...” **

L'escola s'ha de regir pel principi de col·legialitat: la planificació de la millora exigeix un treball compartit i un aprenentatge compartit. Remar en la mateixa direcció és una exigència si es vol avançar en la bona direcció. I això, només es pot fer a través d'un projecte comú.

En aquest sentit, podem considerar dues hipòtesis:

- Hipòtesi 1: circulació activa del virus; requereix la incorporació d'un protocol sanitari estricte.
- Hipòtesi 2: circulació molt activa del virus; requereix el tancament d'aules o del centre educatiu.

En qualsevol de les hipòtesis, caldrà determinar els protocols sanitaris que se'n deriven i planificar les diferents modalitats d'organització pedagògica.

El professorat ha d'estar preparat i format per a actuar en aquests escenaris.

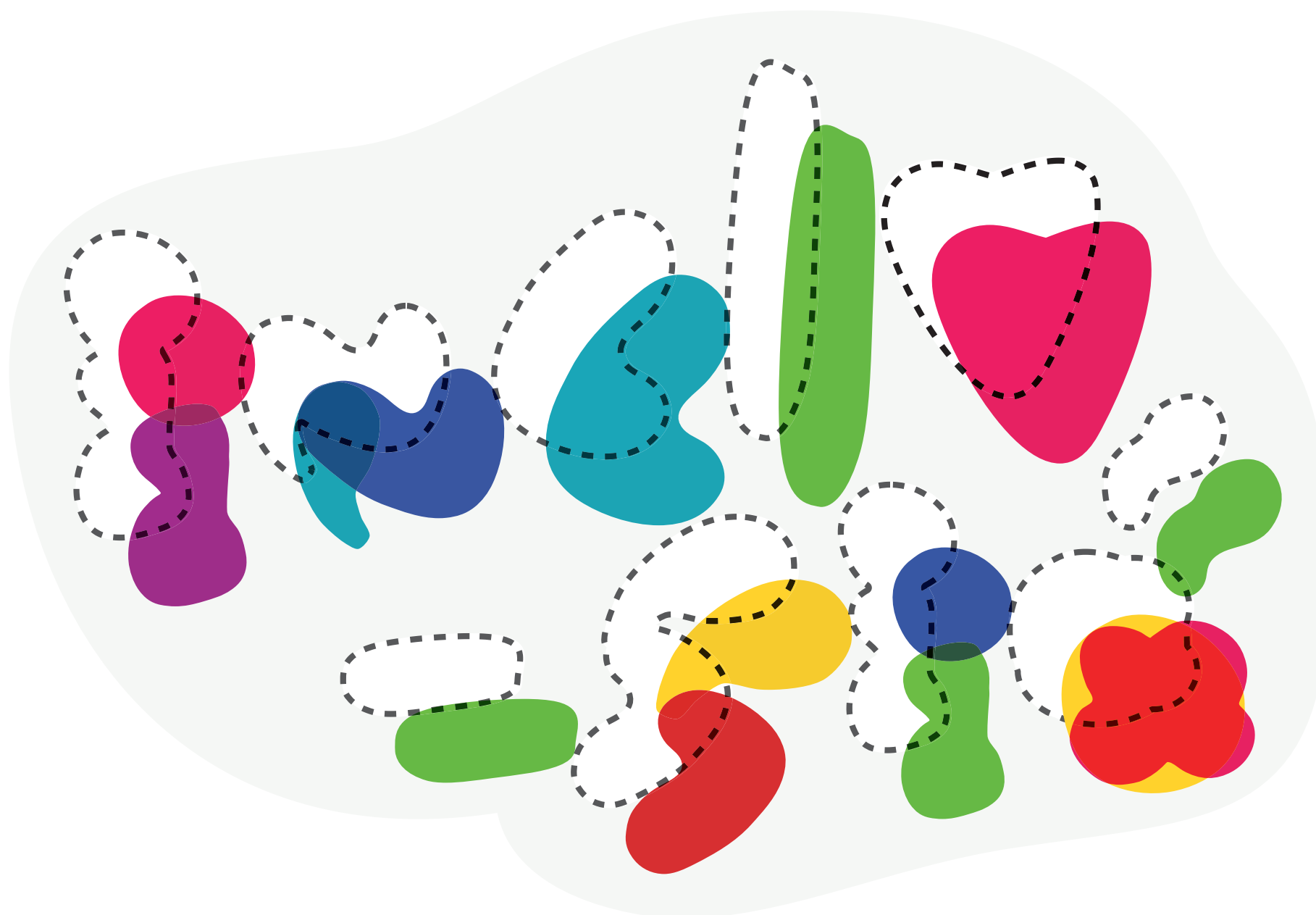
9. L'alumnat: accés, presència, participació i aprenentatge

*L'educació inclusiva estableix “els procediments per a detectar situacions de risc d'abandonament primerenc de l'escolarització i implantar les mesures d'intervenció educativa i de cooperació amb l'entorn sociocomunitari.” **

L'abandonament escolar precoç és multifactorial; no només és atribuïble a l'escola. Però el sistema educatiu té la responsabilitat de que l'alumnat se senta bé a l'escola, estiga motivat, participe activament i confie en les seues capacitats d'aprenentatge.

10. La participació de les famílies: de “l'escola a casa” a “la casa a l'escola”

*“L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa.” **

Il·lustració: Cèsar Amiguet

Aquest període ha posat encara més de manifest la importància de les relacions entre docents, famílies i estudiants. Sovint, les mares i els pares, a més de continuar assumint les seues pròpies responsabilitats professionals i familiars, s'han vist obligats a fer de mestres ajudant els seus fills i filles en les activitats escolars.

S'ha pogut observar com els estils de vida de les famílies havien canviat profundament: estat de soledat, aïllament social, excés de temps dedicat a pantalles, sentiment de sobrecàrrega de treball, etc.

L'escola ha entrat a casa de les famílies ("L'escola a casa") de manera desmesurada... Ara, caldrà planificar diverses modalitats de participació per assegurar que les cases puguin també entrar a l'escola ("La casa a l'escola").

11. Les tecnologies de la informació i comunicació: minimització de les distàncies

*"L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats." **

L'aprenentatge digital s'ha desenvolupat generalment sense tenir en compte les desigualtats de famílies. No hem de perdre de vista que la desigualtat d'accés a internet se superposa a altres desigualtats (com la pobresa o les discapacitats cognitives) sobre les quals potser hauríem d'actuar en primer lloc. Però, és eficaç l'aprenentatge digital? Potser aquesta no seria la pregunta que caldria fer-se. Caldrà preguntar-se si situacions concretes —com la del confinament— el fa necessari. En aquest cas, s'ha d'aprendre a minimitzar els efectes negatius de "les distàncies": la distància espacial, tecnològica, temporal, cultural, social, emocional i pedagògica.

És obvi assenyalar que internet és una font important d'informació i que la seua manca d'accés és un altre factor d'exclusió social. Aquesta és una ocasió per aprofitar l'oportunitat per a lluitar contra aquestes desigualtats en matèria digital.

Finalment, preocupa si l'aprenentatge en línia ha pogut suposar una nova càrrega econòmica per a les famílies.

D'altra banda, ens inquieta també que els interessos que s'hi relacionen ens duguen a una concepció encara més comercial de l'educació i si, en lloc de compartir coneixements, es prioritza el consum de programari. L'educació no pot dependre de plataformes digitals controlades per empreses privades.

12. L'entorn: recursos que ens ofereix

*"Els centres docents han d'organitzar les actuacions que facen efectiva la seua obertura a l'entorn." **

L'escola no podrà oferir sola els suports necessaris a l'alumnat. Els recursos que ofereix l'entorn formen part de la solució. És necessari l'obertura dels aprenentatges als espais no formals: extraescolars, associacions esportives i culturals, educació en el temps lliure, biblioteques, museus... Facilitar l'impacte positiu que representa l'extensió de la socialització també en l'entorn.

L'organització tradicional de les aules ha de donar pas també a altres maneres de "fer escola".

La COVID-19 ha desvelat vulnerabilitats, però també pot impulsar respostes educatives a l'altura de les necessitats.

Caldrà treure el millor de nosaltres: evitar manifestacions de certeses absolutes en aquests temps d'incerteses, mantenir actituds de debat permanent que faciliten repensar constantment les nostres conviccions, intervenir en clau de millora contínua i no de conflicte, posar en valor les mesures inclusives (vinguen des d'on vinguen, també si són des de les administracions) i rebatre aquelles que no ho són, promoure una organització que done resposta a totes les necessitats.

Això, pensem que només es pot garantir des d'un servei públic enfortit, des d'un model d'escola democràtica, inclusiva, crítica, participativa, coeducativa, laica, oberta, innovadora i plurilingüe com el que promou Escola Valenciana.

* DECRET 104/2018

APRENDRE EN TEMPS DE PANDÈMIA

Les llengües vehiculars de la pandèmia

VICENT BROTONS RICO

Qui llija aquest article, ho anunciem ja d'entrada, estarà en el seu perfecte dret de considerar-lo intuïtiu i especulatiu.

Efectivament, escrit des d'informacions molt parcials, que ens han arribat a través de mestres, professores/ors i famílies, i observacions en l'entorn més pròxim (Petrer i Elda, conurbació urbana de gairebé cent mil habitants on la població en edat escolar que té el valencià com a L1 —o com a llengua familiar— no supera el 7%) no pot ser d'altra manera. No obstant això, estem convençuts, que la perspectiva d'anàlisi que aplicarem, en termes demogràfics, és la més comuna del País Valencià

Quan els infants d'educació infantil i educació primària van ser confinats per la pandèmia van eixir d'escoles on, d'acord amb la Llei de Plurilingüisme Educatiu de 2018 (LPLE-18), aprenien el currículum entre el 65/25% vehiculat en castellà, el 65-25% vehiculat en valencià i el 25/10% en anglés. A més de l'àrea pròpia de cada llengua en primària, cosa que, per altra banda, no alterava els percentatges aplicats a les 25 hores escolar setmanals.

A partir d'aquell moment, la família nuclear (pare, mare; pare-pare; mare-mare; germans, germanes, potser algun avi/àvia) es converteix en el referent idiomàtic principal dels xiquets i xiquetes. Dit d'altra manera, l'exposició al valencià i les interaccions en valencià va caure significativament en la vida de la majoria dels infants entre 3 i 12 anys. Una minoria, però, potser l'augmentara. Parlem d'aquells escolars que reberen l'ensenyament plurilingüe amb un significatiu percentatge de castellà i tingueren la "sort idiomàtica" de conviure al si d'una llar on tothom parlava habitualment valencià. Suppose que compartirem aquesta línia argumental.

L'exposició al valencià i les interaccions en valencià va caure significativament en la vida de la majoria de l'alumnat

No, no m'he oblidat de l'ensenyament telemàtic —o documentalment diferit. Tinc la convicció que les escoles responsables, els ensenyants compromesos i professionals, tot i que hagueren d'improvisar a correu molt materials curriculars per a l'ús telemàtic o per a articular dossiers que farien arribar a l'alumnat a través del pare o les mares, tractaren de mantenir els percentatges de l'ús curricular dels tres idiomes. No cal ser molt perspicaç, però, per a saber que amb els materials didàctics en valencià i en anglés l'alumnat tindria problemes amb les imprescindibles ajudes familiars: una altra conseqüència més dels febles avanços en coneixement idiomàtic real que han hagut en aquest país els últims quaranta anys.

Comptat i debatut, tenim intuïcions suficients per afirmar que l'aplicació del Programa Educatiu Plurilingüe i Intercultural (PEPLI), que estableix la LPLE-18, s'ha vist colpejat negativament en relació a la majoria de la població escolar d'infantil i primària.

El panorama dels mitjans audiovisuals com a espais d'entreteniment i formació per a xiquets i xiquetes és decebedor

Per altra banda, hem de pensar, que la nostra oferta digital educativa —en valencià, també en anglés, evidentment—, està molt lluny de ser-ne suficientment àmplia per cobrir totes les necessitats educatives i formatives, cosa que de retruc creà en les famílies un problema que, a pesar de tenir la voluntat de col·laborar i coadjuvar en el procés educatiu, les va dur a fer-ho, sovint, amb enllaços telemàtics i altres recursos en castellà.

I si ens miràrem el mitjans audiovisuals com a espais d'entreteniment i formació per a xiquets i xiquetes, que en els temps de confinament es van fer més importants encara, el panorama seria decebedor. La programació infantil i juvenil d'À Punt és de mínims i de discutible qualitat. Per acabar-ho d'adobar, la ciutadania d'aquest país, en una limitació autoritària als nostres drets, no podem accedir a les altres televisions que emeten en la nostra llengua (Catalunya i Illes Balears). La resta de canals en obert, o per subscripció, són en castellà o en llengües estrangeres.

La nostra oferta digital educativa —en valencià, també en anglés, evidentment—, està molt lluny de ser-ne suficientment àmplia per cobrir totes les necessitats educatives

Comptat i debatut, una administració responsable en l'aplicació de la seua legislació —la vetusta Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià i la "moderna" LPLE-18— ha d'habilitar aquest nou curs mesures diverses i integrals per a compensar l'enorme regressió que la major part dels escolars han patit en l'aplicació d'un PEPLI ja per si mateix molt limitat (llegiu aquest article en el blog del VI Congrés d'Escola Valenciana: <https://congresescola.com/blog/per-un-debat-radical-sobre-el-plurilinguisme-que-volem/>) al curs 2019-20.

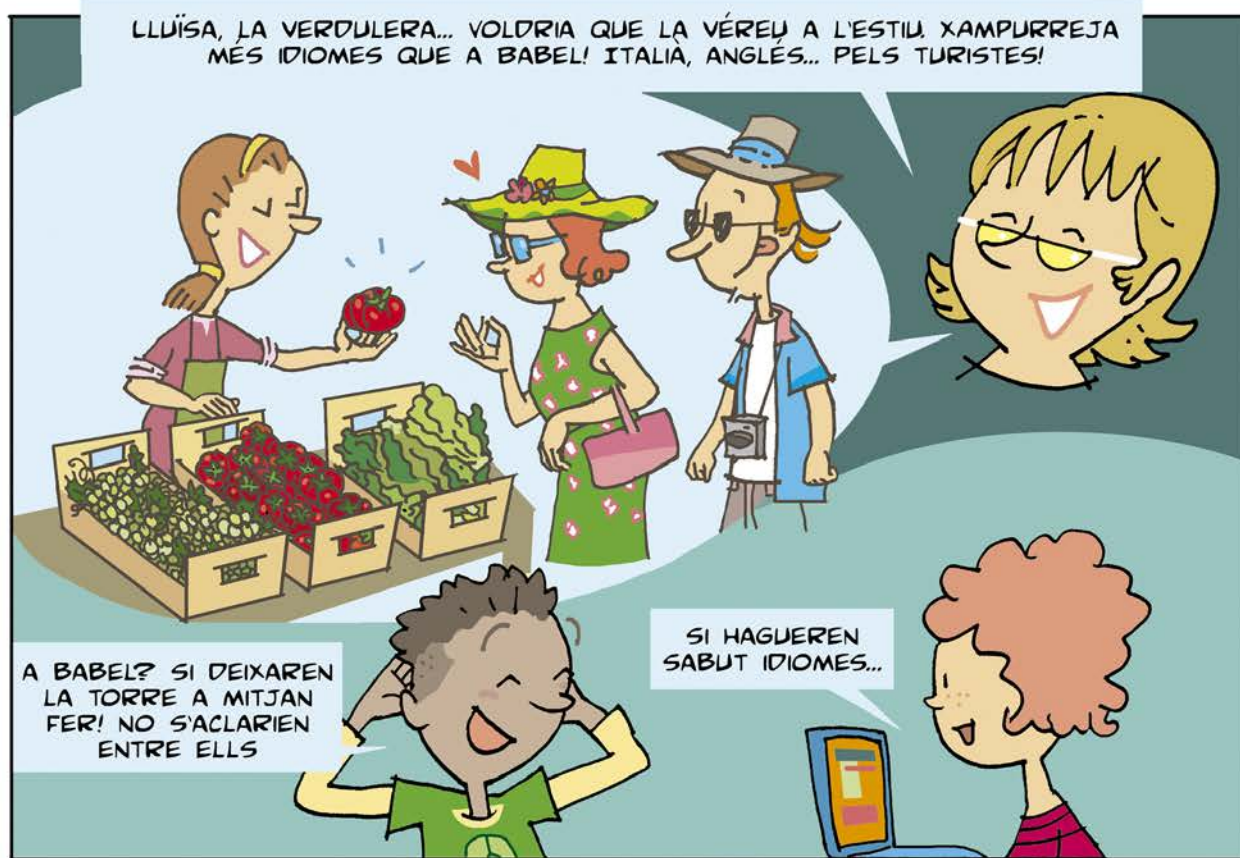
Però em tem que no ho faran. De fet, la primera mesura que van prendre quinze dies després de tancar els centres educatius al març, va ser la d'ajornar per decret l'aplicació del PEPLI en secundària i batxillerat. Això ja ho explica quasi tot. Sensació de regressió i molt d'escepticisme: no podem dir altra cosa. I molt que ho lamentem.

AMB EL VALENCIÀ, GUANYEM!

DIBUIX TONI CABO / GUIÓ JOAN CORTÉS

UNITAT DIDÀCTICA: Amb el valencià, guanyem!

JOAN CORTÉS

METODOLOGIA

El treball de comprensió, interpretació i raonament del còmic “Amb el valencià, guanyem!” gravita en l’aprenentatge dialògic. Considereu el contingut del còmic com l’inici d’un viatge i deixeu-vos arrossegar per la passió del descobriment.

La unitat didàctica planteja una experiència transversal. La participació en aquesta experiència té un format oral, d’expressió i comprensió, en què s’hi posen en joc les habilitats i competències ja adquirides per l’alumnat d’ESO. El pla de treball de la unitat didàctica queda en mans del professorat que la coordina i la planifica. Així mateix, els criteris d’avaluació de l’experiència s’hauran d’adaptar a les característiques del grup d’alumnes i a les expectatives pedagògiques que s’hi haja plantejat l’equip docent.

Cada cruïlla en el mapa d’idees serà una invitació a abandonar el camí principal per endinsar-se en sendes virtuals que mantenen viu l’interés, seguint el fil de la conversa i de la construcció de coneixements. Conserveu, però, la mà ferma en un rumb fixat per la carta de navegació: la necessitat urgent de viure un debat que transforme l’artificiós i sempre latent conflicte lingüístic en la capacitat de comprensió de la diversitat lingüística i cultural, en un espai d’anàlisi i de conclusions convergents i en l’evolució positiva de les actituds lingüístiques, més receptives, més instrumentals.

Aquesta unitat didàctica és un intent d’esborrar les fronteres interiors del nostre país, unes quantes de mentals, alimentades pels relats intransigents, perquè cal estimular la dignificació social de la nostra llengua i convertir el valencià, no sols en un vehicle d’aprenentatge, sinó en una eina associada als valors democràtics de la convivència ciutadana mitjançant un model educatiu que ens situe a l’altura dels reptes humanístics i científics del segle XXI.

GUIA DE LECTURA

La guia de lectura està constituïda per quatre apartats que corresponen cadascun a un objectiu operatiu transversal. **COMPRÉN** té una intenció de comprensió i és una activitat individual, per això mateix interroga sobre el significat del diàleg del còmic. **RAONEM** és una activitat de grup i planteja una posada en comú sobre qüestions globals nascudes en el context del document. Per la seua banda, **SIGNIFICATS**, també de caràcter individual, és un apartat d’investigació de camp que enriqueix la formació d’opinions o de delimitació dels marges del debat. Finalment, **DOCUMENT VIU** planteja la possibilitat d’aconseguir la narració d’experiències realitzada pels seus protagonistes.

COMPRÉN

1. El grup de Nel·leta està fent un treball sobre el barri. En quines coses et fixaries per descriure l’activitat comercial i de consum del teu barri?
2. El grup de treball se centra en els establiments comercials de proximitat. Quines botigues de consum de proximitat hi ha on vius?

3. Pregunta als teus iaïos, si, quan eren joves, hi havia les mateixes botigues. Quines han desaparegut dels barris amb el pas del temps?
4. Consideres, com Llum, que saps prou valencià, castellà i anglés per utilitzar, indistintament, els tres idiomes en un treball de classe? Et trobaries amb les mateixes dificultats, comptaries amb idèntiques habilitats lingüístiques?
5. Patro, la iaia, se sorprén que la xicalla sàpiga tants idiomes i compara la situació actual amb la seua època. Creus que l’exemple que hi posa retrata prou bé la situació de dèficit de coneixements de llengües que visqué la seua generació?
6. Creus que és raonable que el senyor Alfredo utilitze la seua llengua per contestar les preguntes? Resulta més autèntic, com argumenta Nel·leta?
7. Com apunta Azzam, l’aprenentatge de llengües no ha sigut sempre voluntari ni un procés pacífic. De vegades, la colonització de continents ha estat al darrere perquè una llengua s’imposara en una part del món. En coneixes, d’exemples, a banda d’Algèria?
8. Dues persones, la mare d’Azzam i la iaia Patro, comparteixen l’opinió favorable a l’aprenentatge de noves llengües. Les dues, per diferents motius i per diferents circumstàncies, valoren les llengües com a vehicles del coneixement i ponts de convivència. Sabries destriar les respectives raons que les fa coincidir?
9. La iaia Patro fa referència a la cooficialitat del castellà i del valencià. Llum i Nel·leta parlen de promoure-les i de respectar-les per igual. Aquesta és la base de la igualtat lingüística, una garantia que impulsa la normalitat d’ús de les llengües i conrea valors com la tolerància, el respecte, la convivència, la cohesió social, la vertebració del territori, el model inclusiu. Quines accions concretes desenvoluparies perquè al teu voltant començara a haver-hi igualtat lingüística?
10. Al iaio Pep li roda el cap de veure tants idiomes en les etiquetes dels productes del supermercat. Per exigència legal, tots els productes de consum han d’incorporar en les seues etiquetes dades sobre el contingut, la quantitat, el fabricant, la caducitat, etc. Habitualment, quins idiomes se solen utilitzar per a informar-ne la clientela de la botiga? Són els mateixos idiomes que els utilitzats en els cartells informatius del local comercial, en la megafonia, durant l’atenció personalitzada?

RAONEM

11. Per què tantes botigues menudes tanquen en jubilar-se el propietari o la propietària? Al barri, on es compren els productes de primera necessitat?
12. Què diferencia els establiments de proximitat de les grans superfícies comercials?
13. La desaparició de determinades botigues ha provocat la desaparició també dels coneixements populars sobre productes concrets. La clientela de les carnisseries aprenia un lèxic específic de l’esquarterat dels animals, els productes derivats de la matança, la gastronomia, etc. En fem, entre tots i totes, un vocabulari mínim i un recull d’expressions més usuals?
14. A propòsit, una de les causes de les migracions humanes fou per motius laborals. La verema era l’activitat agrícola de recollida de fruits durant una temporada del calendari laboral. Trieu-ne un exemple per descriure la vida de milers d’emigrants, referint-vos a les seues dificultats per comunicar-se amb la llengua del país d’acollida.
15. Com haguera canviat la situació si les persones que van migrar a un altre país hagueren tingut les competències lingüístiques necessàries? És qüestió,

només, de comunicar-se bé, o també d’adaptar-se a les exigències del mercat laboral i de millorar la qualitat de convivència?

16. Unes altres vegades, els conflictes bèl·lics o les crisis humanitàries han motivat el desplaçament i l’assentament de col·lectius humans arreu del planeta. Com se solucionen aquestes problemàtiques demogràfiques? És complicat resoldre-les bé?
17. A la iaia Patro l’experiència l’ensenya que “com més idiomes sapiem, millor”. Al vostre parer, aquest punt de vista anima a aprendre unes altres llengües, principalment les que parlen una part quantitativa del país on vius? Fes-ne una llista de 3 avantatges i 3 desavantatges i planteja’ls al teu grup de classe.
18. Quina relació hi ha entre l’interés de Lluïsa, la verdulera, per aprendre a xampurrejar els idiomes de la seua clientela i la llegenda bíblica de la construcció de la torre de Babel? Podem deduir que compartint coneixements i coordinant els esforços el resultat final és més satisfactori? Argumenteu la resposta.
19. El conreu dels valors de convivència ajuda a fer florir actituds lingüístiques positives. Som capaços d’enumerar 10 actituds lingüístiques que s’originen d’aquests valors?

SIGNIFICATS

20. Per definició, què són els productes de primera necessitat?
21. Per definició, què és la verema? I veremar? Quins treballs duia a terme la colla de veremadors?
22. Per definició, què són els productes de consum?
23. Per definició, què és la competència lingüística?
24. Per definició, què és el mercat laboral?
25. Per definició, què és el colonialisme?
26. Per definició, què és un conflicte bèl·lic? I una crisi humanitària?
27. Per definició, què és un punt de vista?
28. Per definició, què vol dir xampurrejar un idioma?
29. Per definició, què és la competència comunicativa?
30. Per definició, què significa etiquetatge?

DOCUMENT VIU

31. Convida a l’aula un grup de iaïos i iaïes perquè parlen dels petits comerços de la seua joventut. Pregunta per què han desaparegut productes associats a uns costums de vida ara inexistents?
32. Porta a l’aula una persona que haja viscut una experiència semblant perquè explique, en veu pròpia, les dificultats de comunicació en un país d’acollida estrany, desproveït de vincles emocionals i amb uns estils de vida desconeguts.
33. Seria possible convidar a vindre a la teua classe un conjunt de persones que en l’actualitat viuen entre nosaltres provinents de diferents punts del planeta perquè compartisquen les seues impressions sobre els seus respectius èxodes?
34. Organitza una taula redona amb alumnes de diferents llengües i cultures perquè debaten sobre com les llengües són vehicles de comunicació, les eines de les comunitats humanes -un barri, una escola, un poble- amb què construeixen el seu model de convivència.

ENTREVISTA

Pilar Gregori: «l'emergència sanitària ha fet aflorar alternatives innovadores que s'havien arraconat»

JOAN CORTÉS

Pilar Gregori coordina la Comissió Organitzadora del VI Congrés que Escola Valenciana organitzarà a finals de 2021. Gregori va nèixer a La Font d'En Carròs (la Safor) és mestra jubilada d'Educació Especial i Primària.

Per què és tan necessària l'organització del VI Congrés d'Escola Valenciana?

Escola Valenciana sempre ha estat capdavantera a l'hora d'oferir respostes educatives davant de les necessitats de la societat. Els nostres congressos anteriors han reflexionat al voltant del plurilingüisme, de la renovació pedagògica, de la globalització i de la sostenibilitat. El temps corre molt de pressa i, ara, cal actualitzar aquestes respostes, reaccionar als reptes de la societat actual i del futur. Per això, Escola Valenciana els abordarà amb els eixos temàtics que plantegem en el VI Congrés: la coeducació, la diversitat i el plurilingüisme i transformació digital. Les conclusions ens diran com ha de ser l'escola que volem, el model educatiu que proposem.

La crisi pandèmica ha alterat l'organització del VI Congrés? Ha condicionat el contingut dels seus eixos temàtics?

Per descomptat, la celebració del VI Congrés #SomLlavors també s'ha vist

El VI Congrés abordarà els eixos temàtics de la coeducació, la diversitat, el plurilingüisme i transformació digital

afectada, en part, per la COVID-19. Cal aclarir que el congrés consta d'una part presencial que hem hagut d'ajornar al desembre de 2021 i una part virtual que hem posat en funcionament el passat 11 de juny, accessible al web congresescola.com. Al web es recullen articles i experiències dels eixos temàtics esmentats que reflecteixen la panoràmica observada durant aquests mesos i en fan una reflexió teòrica i unes propostes pràctiques. No podem obviar que l'emergència sanitària ha fet aflorar alternatives innovadores que s'havien arraconat, a més de mostrar la crua realitat de l'educació valenciana.

Un dels eixos temàtics del VI Congrés és el model d'educació pluri-

lingüe i intercultural que reivindica Escola Valenciana. Com valoren, a hores d'ara, l'ús vehicular del valencià a l'ensenyament?

En efecte, Escola Valenciana no s'ha cansat mai de reivindicar el seu model educatiu plurilingüe i intercultural. Hem de tenir en compte, però, que la situació sociolingüística dels anys 80 no és la mateixa que la d'ara. En aquests moments, la nostra societat posseïx més realitats multiculturals i multilingües. El model que proposa Escola Valenciana ha de construir la convivència entre sectors socials que pensen i parlen en llengües diferents, sense oblidar que el valencià és llengua cooficial i s'ha de vehicularitzar.

I quin és el camí?

Aconseguir que persones i entitats s'embarquen en el nostre model educatiu i desactivar els discursos que alimenten el prejudici, el conflicte permanent, la intolerància. Hui, una bona part de l'alumnat no fa servir la seua llengua d'aprenentatge com a primera llengua d'ús. Això ens obliga a continuar reivindicant el valencià com a llengua vehicular, vertebradora del sistema educatiu valencià, per garantir-ne el seu coneixement i ús. Alhora, hem d'establir les bases estructurals que potencien els enfocaments inclusius, plurilingües i interculturals. Vulguem o no, el model vehicular del valencià a l'ensenyament se supedita a les realitats sociolingüístiques presents a les nostres comarques, als nostres pobles i ciutats.

Quins referents avala aquesta anàlisi?

Per exemple, l'Informe de la societat civil sobre les mancances en l'aplicació de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries que es va adreçar a l'Estat espanyol, el 2019. Aquest informe dona a conèixer la situació de l'ús del valencià i en destaca les mancances que pateix a l'Administració Pública, a la Justícia, a la Sanitat i a l'Ensenyament.

No en tenim proves més properes?

Pel que fa a l'ensenyament, la LOMCE i, una norma posterior, la Llei de Plurilingüisme 4/2018, van descartar l'aprenentatge integral en valencià i van establir un model trilingüe que no ofereix, a llarg termini i sense els condicionaments de la legislació orgànica, les

El dret a l'escolarització en la nostra llengua està en la corda fluixa

garanties suficients. Aquesta darrera normativa determina que les comunitats educatives decideixen cada un cert temps, el percentatge vehicular del currículum en la nostra llengua, que no pot superar el 50% ni ser inferior al 25%. És un model amb una estabilitat relativa que pot desestabilitzar qualsevol canvi polític d'un futur govern autonòmic que renunciï a promocionar l'ús del valencià a l'ensenyament. Des d'aquest punt de vista, el dret a l'escolarització en la nostra llengua està en la corda fluixa.

I en altres àmbits d'utilització del valencià?

Hem de parar atenció als mitjans de comunicació, dels quals a penes en tenim en valencià. Si volem normalitzar-ne l'ús, els mitjans de què parlem l'han d'utilitzar com una eina empresarial, comercial i professional. L'escola, no té, tota sola, prou capacitat per dignificar l'ús social de la nostra llengua.

Necessitem una plataforma de recursos didàctics en valencià

Què em dius de les TIC a l'educació? Mirant què ha passat durant l'ensenyament telemàtic, hem tret bona nota en noves tecnologies?

Ens queda molt de camí per recórrer. Necessitem plataformes digitals que en facen ús del valencià, en les que el professorat hi faci la recerca d'informació, que siguin un magatzem de recursos didàctics en valencià i un espai d'intercanvi cooperatiu de les comunitats educatives. Per això, hem de reinventar-nos i reinventar l'ús de la metodologia digital que fem servir a les aules.

El Congrés ret homenatge a la figura d'Empar Navarro. Què es pot aprendre d'aquesta dona? Es pot traslladar el seu pensament polític i pedagògic a la nostra època, a l'escola actual, a la política contemporània?

El Congrés ret homenatge a la seua figura com a representació simbòlica d'aquelles mestres de la República capdavanteres que van contribuir a fer una escola innovadora i igualitària. Traslladar el seu pensament polític, divulgar el seu ideari i el seu compromís amb la societat valenciana, parlar de la seua passió per l'educació és un deute a satisfer per a Escola Valenciana.

El sistema educatiu és un recurs socialitzador amb un gran potencial transformador, l'espai idoni per a construir les bases de les relacions igualitàries

El període republicà que visqué Empar Navarro va obrir l'important debat de la coeducació que el colp militar del general Franco va arrancar de soca-rel. Com vos el plantegeu al VI Congrés? Quin potencial educatiu tenen conceptes com la igualtat de gènere i la coeducació?

Des de la perspectiva de la coeducació considerem que el sistema educatiu és un recurs socialitzador amb un gran potencial transformador. És l'espai més idoni per a construir les bases de les relacions igualitàries entre xics i xiques. Perquè l'objectiu és construir relacions igualitàries i educar des d'altres models de masculinitat.

Amb aquesta finalitat, cal donar a conèixer les dones que han contribuït a la renovació pedagògica al País Valencià, així com revisar el currículum per tal de fer visible l'aportació de les dones a les diferents disciplines i reivindicar el seu paper en la societat. En els continguts curriculars hi ha una evident càrrega androcèntrica que cal reequilibrar. Ens interessa també la formació que en rep el professorat universitari que dia a dia transmet els seus coneixements amb un embolcall ideològic androcèntric, el qual —més tard— pot desembocar en actituds netament masclistes. D'altra banda, cal reconèixer la importància de l'aprenentatge de l'assistència a les persones dependents, la seua universalització exigeix la participació dels homes. Aquests plantejaments fan pensar en la construcció d'una nova masculinitat i en com l'educació ens dota d'eines per previndre la violència de gènere.

El Congrés busca la participació de sectors molt concrets de l'educació, de la política, de la cultura i, en general, de la societat valenciana. En síntesi, què espereu els organitzadors de les persones i de les entitats més actives d'aquests sectors?

Des de la comissió del congrés hem buscat la col·laboració de les universitats valencianes i d'altres institucions, com la UNESCO, pel corpus teòric que ens poden aportar. Estem recollint les experiències que duen a terme el professorat a les aules, per donar-les a conèixer. Amb la Conselleria d'Educació estem establint canals de comunicació i cooperació, a més d'oferir-los les conclusions que se'n derivaran dels treballs del VI Congrés, les quals seran una bona panoràmica de la innovació i renovació que hui estan presents a les aules.

L'eslògan del VI Congrés és "Som llavors". Quina llavor espereu deixar en la societat valenciana i, especialment, en el sistema educatiu valencià?

Sempre he pensat que l'educació és un procés lent i que la societat també té capacitat educativa, a més de l'escola. És important tenir una llavor que afavorisca la continuïtat d'aquests processos. Empar Navarro ens va deixar una part del contingut d'aquesta llavor i una altra part molt important se la devem al professorat que va iniciar l'ensenyament innovador en valencià abans de la transició, que el va fer possible construint els seus propis recursos didàctics, reinventant-se. Així mateix, reconeixem aquesta llavor en el professorat que educa per fer realitat la igualtat entre homes i dones, en qui s'ha proposat aconseguir la revolució digital a l'escola sense deixar de banda la interactuació amb l'alumnat i la presencialitat, que hi són essencials. Els ajuntaments i la resta d'administracions públiques que es comprometen amb l'educació de la ciutadania aporten la seua genètica a la llavor. Completa el contingut de la llavor, l'actitud col·laborativa i participativa de les famílies, factors necessaris de la cultura democràtica de les comunitats educatives. Quan aquesta llavor germini, en bona saó i atesa per unes mans amorosides, fructificarà una societat més lliure, respectuosa i sàvia.

Il·lustració: Ana Almeria i Andreu Martínez

LA NOVA NORMALITAT EDUCATIVA

Confinament a casa

MÀRIUS JOSEP FULLANA I ALFONSO. CONFEDERACIÓ D'AMPA DE PAÍS VALENCIÀ GONZALO ANAYA

La capacitat d'adaptació de l'ésser humà i l'aprenentatge: ens cal, més que mai, un canvi de paradigma educatiu i social

Divendres tretze de març del dos mil vint. Escoltem que ens hem de tancar a les cases. Comença un llarg trajecte on la nostra concepció social col·lectiva rebrà un sotrac i es capgirarà. Les famílies haurem de fer de professorat, aquests darrers ho seran des de la distància. Les AMPA farem una tasca de suport i un exercici de responsabilitat al nostre sistema d'ensenyament.

Acolorim amb alguna pinzellada el llenç del significat d'aprendre en circumstàncies especials i del bagatge que ens podem portar pel futur.

Hi ha molt per fer en l'aspecte telemàtic al sistema d'ensenyament

Com ha estat aquest aprenentatge? Quant al sistema educatiu, no estàvem preparades per a la teledocència. Aquesta ha agreujat la bretxa social en el sistema educatiu, començant per l'escletxa digital. Hem constatat (com ara a través d'enquestes fetes per les Federacions pertanyents a la Confederació Gonzalo Anaya) que vora un 15% de les famílies que participen al sistema educatiu no tenen mitjans telemàtics i, per tant, si no és amb ajut extern (Conselleria va comprar connexions a la xarxa i tauletes per a part de l'alumnat més necessitat, i de cara al curs vinent en té per la majoria, si no tots), no poden seguir la docència a distància. Des del moviment de les AMPA, coneixedores de les situacions sociofamiliars, valoràvem que podia suposar un problema com també ho era el de la conciliació familiar i laboral i la sobrecàrrega que ha suposat especialment per a les dones, grans protagonistes en l'atenció i la cura dels fills. Això no obstant, des de la Conselleria d'Educació la resposta donada es va quedar curta. Hem salvat els mobles com hem pogut. Encara, però, hi ha molt per fer en l'aspecte telemàtic al sistema d'ensenyament i així ho reivindicuem. Cal, entre altres, proporcionar mitjans i formació telemàtica a tota la població escolar, tant a les cases com a les aules: a l'alumnat, al professorat i a les famílies.

I què hem après? Parlem de sistema educatiu, parlem d'aprenentatges. La vida és un continu aprenentatge. Hem après bé la lliçó? Ara més que mai es palesa

la importància de les famílies a l'ensenyament i del quefer de la comunitat educativa en el seu conjunt. I hem tingut interlocució amb l'administració a través de la Mesa de Mares i Pares i del Fòrum d'Educació Valenciana (espai que reuneix a tota la comunitat educativa amb l'administració). Aquestes fórmules han funcionat i hem vist com s'han arreglat part de les nostres propostes. Hem après en la pràctica com la teledocència no pot substituir la presencialitat. Els éssers humans, en especial durant la infantesa i l'adolescència, necessitem el contacte personal per socialitzar-nos, aprenem amb aquesta praxi. Així ho palesen també els estudis en pedagogia. Des de la Confederació d'AMPA de País Valencià Gonzalo Anaya, per tant, propugnem que l'educació és un tot, no sols els continguts curriculars. Per això apostem per la presencialitat amb seguretat sanitària.

Cal que tota la comunitat educativa treballem a una, i que remem en la mateixa direcció

I ara què? El futur immediat. S'ha preparat un curs tenint en compte diversos factors: 1) la major presencialitat amb el menor contacte possible i la menor probabilitat de contagi atenent als recursos que tenim. La Conselleria d'Educació ha seguit les pautes marcades per la de Sanitat. Segons ens refereixen, s'han invertit 207 milions d'euros per ajudar en aquesta escomesa. 2) La traçabilitat. Com menys contacte més fàcil de seguir la pista quan hi ha un contagi. La reducció de la ràtio, una reivindicació històrica del moviment de les AMPA de la pública, ara resulta tenir un interès també de seguretat sanitària. Esperem que aquesta vinga per a quedar-se, era una qüestió de voluntat política. 3) L'adaptabilitat a cada centre. Hi ha unes normes generals que s'ajusten a cada centre aprofitant i potenciant la seua autonomia prèvia a la pandèmia. 4) Es pretén tenir una planificació per un possible confinament parcial o total. 5) Reforçar el principi d'equitat i inclusió. Per a aquest aspecte la presencialitat es mostra fonamental. Una educació inclusiva i en equitat sols és possible amb l'assistència a les aules.

Des de la Confederació Gonzalo Anaya i les tres Federacions que la composem, pensem que, per tal de fer el màxim efectiu aquest esforç, cal que treballem tota la comunitat educativa a una, que remem en la

mateixa direcció. Clar que tenim crítiques, com ara, la manca d'inversions i les retallades en l'escola pública que tant temps arrosseguem i que dificulten l'adaptació a les noves circumstàncies. Si comptàrem, per exemple, amb unes millors infraestructures, o unes ràtios més reduïdes, problemes com la manca d'espai serien menors. Aquesta lluita la tenim present en cada acció que portem endavant. Per tot açò, es fa més necessari que mai prioritzar els sistema d'ensenyament públic i la resta de serveis públics.

L'anomenada "nova normalitat" hauria de fer sorgir allò nou d'allò vell. L'essència de les relacions humanes no s'ha alterat. El sistema socioeconòmic és el mateix, l'explotació en la qual es basa ha subsumit la pandèmia per aguditzar-ne aquest funcionament. Les contradiccions d'aquest sistema creixen amb més força: més atur, més pobresa, més guanys pels de sempre. Què pensem que ha de ser allò nou? Un canvi de sistema socioeconòmic que acabe amb aquestes contradiccions i estiga preparat per fer front a les pandèmies i a les desigualtats tant al sistema educatiu com a la resta del funcionament de la societat.

Contraproposta: apostar per un sistema educatiu públic fort. El futur d'una societat s'ha de basar en fonaments forts. L'ensenyament públic, el sistema públic, ha de ser la prioritat absoluta. No ens acontentem amb cants de sirena. Ara es fica un pedaç. Nogensmenys, es fa més necessari que mai fer un vestit nou. Fa anys que es planteja un nou sistema d'ensenyament: la superació de la LOMQE, la reversió de les retallades. Des de la Confederació pensem que cal anar més lluny: per això cal capgirar tot el sistema. Què volem? Un ensenyament en valors, un ensenyament que prepare els nostres menuts i les nostre menudes per a pintar un futur diferent, per a materialitzar-lo, per a fer una revolució. El sistema socioeconòmic actual fa fallida per tots els cantons. Ara ens colpeja amb més força en forma de virus i de malalties. Amb un sistema nou construït per i per a les persones, per i per a la gent que generem la riquesa, per i per a la gent que fem el treball amb el nostre propi cos; i no pensat i organitzat al voltant del fruit del nostre treball i per qui se n'apropia, com és l'actual; l'impacte de les infermetats seria esmortit. La gent treballaria per gaudir de la vida i no viuríem pel treball i qui se'n queda el seu producte. El nou sistema educatiu té l'obligació de proporcionar als futurs habitants de la societat la possibilitat i les eines per poder fer aquesta revolució, no en pensem?

LA NOVA NORMALITAT EDUCATIVA

Un curs ben anormal

MARC CANDELA. COORDINADOR D'ACCIÓ SINDICAL D'STEPV

El curs 2020/21 serà un curs dur, complicat i complex. El professorat ha de tornar a fer un sobreesforç per a adaptar-se a la nova situació: grups bombolla, àmbits en primer d'ESO, alternança de classes en la resta de cursos, vigilància de les mesures de seguretat i salut, adaptació dels currículums, especial atenció a l'alumnat amb més necessitats, etc. També caldrà estar alerta en cas d'un nou confinament —siga local o de més gran abast— i reprendre l'activitat docent telemàticament

És cert que resulta molt complicat mantindre la mateixa atenció al nostre alumnat i alhora canviar l'organització habitual del curs sense que hi haja disfuncions o perjudicis per a ningú. Pràcticament és impossible, perquè les alternatives mentre hi haja un virus circulant tampoc són assumibles: obrir els centres com si no passara res o quedar-nos a casa i teletreballar. Entre les dues opcions, la Conselleria ha proposat un marc organitzatiu que no agrada ningú i que depèn dels metres quadrats de cada centre per a implementar-lo. Per tant, la realitat organitzativa (i de la plantilla docent) del curs que ve serà molt diferent segons el centre educatiu, més encara del que estem acostumats per la diferent situació de les infraestructures dels centres.

Tant en el Fòrum Educatiu (reunió de les organitzacions de la comunitat educativa amb el Conseller d'Educació i el Secretari Autonòmic) com en les meses sectorials d'educació i en els comitès de seguretat i salut laboral, hem estat treballant perquè els possibles escenaris d'aquest curs tan complicat tinguin les millors condicions possibles, per a l'alumnat i per al professorat. Hi ha mesures que hem valorat positivament, com la dotació de material informàtic per a l'alumnat que no en té, l'increment de plantilla de professorat, la

reducció d'una hora lectiva per al professorat d'àmbits en primer d'ESO, etc. Però hi ha d'altres que ens preocupen, com la intervenció del professorat especialista a l'aula, l'increment de l'horari lectiu d'una part important del professorat de secundària (més de 19 hores lectives) com a conseqüència de la nova organització del curs, l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials, la bretxa digital... i, com no, la salut i la seguretat de l'alumnat, les famílies i el professorat davant l'exposició a possibles contagis.

Altres territoris de l'estat, com Madrid i Andalusia estan parlant de vaga a setembre perquè no s'estan prenent pràcticament mesures, a Canàries no es reduiran les ràtios, a Andalusia s'estan convocant mobilitzacions des del mes de juliol, a Aragó no hi ha previst increment de plantilla, a la Rioja s'amplia l'horari lectiu del professorat, a Múrcia han dimitit diversos equips directius com a mesura de protesta, a Balears no es redueixen les ràtios i l'increment de professorat és ridícul, etc.

Hem de continuar treballant perquè les condicions de l'alumnat i del professorat siguin les millors possibles: cal continuar amb la formació del professorat en treball digital i que els centres tinguin tot el material de protecció necessari

Durant el curs 2020/21, hem de continuar treballant perquè les condicions de l'alumnat i del professorat siguin les millors possibles: cal continuar amb la formació del professorat en treball digital (i també de les famílies), cal que els centres tinguin tot el material de protecció (EPIs) necessari i de qualitat, cal mantindre al màxim l'aposta per la inclusió educativa i l'atenció de l'alumnat amb més necessitats, etc.

Per tot això, hem demanat al govern valencià que declare la situació d'emergència educativa per al curs 2020/21, com en l'àmbit sanitari. Perquè la sanitat i l'educació són serveis essencials i han de tindre la

màxima cobertura i seguretat per part dels governs. I la inversió necessària per fer possible la màxima normalitat en aquests serveis.

L'educació ha d'eixir reforçada d'aquesta crisi i d'aquesta situació. És una molt bona oportunitat per a fer un diagnòstic de les necessitats que estem detectant en aquesta situació de pandèmia per poder corregir i millorar el sistema educatiu. I no per estar més preparats per si tornem a una situació similar, sinó simplement perquè, en qualsevol situació, l'ensenyament ha d'estar en les millors condicions possibles, com a servei públic, bàsic i essencial. Així es van comprometre el Conseller d'Educació, Vicent Marzá, i el President de la Generalitat, Ximo Puig, en una de les reunions del Fòrum Educatiu a juliol, que l'educació ha d'eixir reforçada d'aquesta crisi. Per tant, els prenem la paraula i treballarem perquè així siga.

No podem acabar aquest article sense agrair sincerament l'esforç del professorat i del conjunt de la comunitat educativa durant aquest temps de pandèmia, tant en el darrer trimestre del curs 2019/20, treballant des de casa, com per la feina que ens espera a totes i tots aquest curs 2020/21. Desitgem que es desenvolupe amb la màxima normalitat possible i que ben aviat disposem de la vacuna o dels tractaments necessaris perquè la COVID-19 esdevinga simplement un record passat.

La «nova normalitat educativa» serà de tot excepte normal

La «nova normalitat educativa» serà de tot excepte normal. El professorat haurà de fer un sobreesforç, perquè a més de refer les programacions i adaptar-se a la nova organització del curs. També hauran d'estar molt vigilants en el compliment de les noves mesures d'higiene i seguretat, tant dins com fora de l'aula. Tot això, amb la inquietud i la por de possibles contagis, propi o d'altres persones incloent l'alumnat, i la incertesa de no saber si el centre és segur o no. Així i tot, estic convençut que el professorat, novament, s'hi deixarà la pell.

Curs 2020-21
TORNADA SEGURA A LES AULES
Defensa els teus
drets i la teua salut

Si necessites assessorament o ajuda, posa't en contacte amb nosaltres.

Ens pots trobar a les nostres seus o a:

- Twitter: @STEPV_iv ■ Facebook: STEP V ■ Telegram: @STEPVinforma ■ Instagram: stepv_iv
- stepv@intersindical.org / privada.stepv@intersindical.org

LA NOVA NORMALITAT EDUCATIVA

Nova educació per a una nova normalitat

FERRAN GARCIA. SECRETARI POLÍTICA EDUCATIVA CCOO PV

Amb l'extensió planetària de la pandèmia de la COVID-19 estem vivint una de les amenaces més greus dels darrers anys i aquesta amenaça ens ha mostrat ben a les clares la nostra vulnerabilitat com a éssers vius

El gran abast del contagi i la seua ràpida propagació ens va portar a una situació d'emergència que ens ha exigít el màxim esforç per a enfortir la nostra capacitat d'assistència i de protecció social; al mateix temps que ens ha imposat grans restriccions en la nostra capacitat d'interacció social.

Totes aquestes alteracions de la nostra relació social tenen implicacions fortes en l'àmbit educatiu, ja que l'educació és la interacció social més universal que vivim i la que més contribueix a adquirir la consciència de formar part d'una societat organitzada solidàriament.

Ara, en entrar de nou a les escoles i instituts, ens trobarem i retrobarem amb altres persones, ens mirarem als ulls per sobre de les màscares i també al nostre voltant per veure si la nova pràctica educativa ens fa sentir més segures i ens ajuda a gaudir d'una educació de qualitat o si, al contrari, mostra amb tota la seua cruesa les deficiències del nostre sistema educatiu provocades per les retallades dels darrers atacs neoliberals.

Hem participat en el disseny de l'educació que volem trobar-nos a les escoles valencianes

Moltes d'aquestes persones i moltes d'altres d'organitzacions sindicals, de l'Administració educativa, de l'associacionisme cívica, etc. hem participat per poder dissenyar l'educació que volem trobar-nos a les escoles valencianes.

El llistat de propostes, d'esforços i d'exigències que hem elaborat des del sindicalisme de classe i educatiu és ampli i extens i per ressaltar aquelles que han de ser paleses a l'inici de curs, en destaquem les següents:

- Grups reduïts i estables de fins a 15 persones en el segon cicle d'educació infantil i fins a 20 en altres nivells educatius.
- Dedicar la pràctica educativa a millorar competències en autogestió de l'aprenentatge més que en els continguts curriculars específics de cada assignatura.
- Formació a les famílies en la utilització dels recursos de l'educació a distància i en el model educatiu centrat en les competències d'aprendre a aprendre.
- Polítiques per a protegir les persones treballadores i fer possible la conciliació del treball i l'atenció educativa extra que cal per a les persones menors d'edat si són aïllades en una quarantena.
- Accés gratuït a activitats extraescolars per a afavorir les relacions socials en condicions de seguretat sanitària i per a millorar l'educació emocional davant les experiències de pèrdua.
- Col·laboració amb entitats que estan fent de pont amb famílies vulnerables o en risc d'exclusió educativa, com ara educadors socials, centres de dia, i d'altres.
- Un pla integral per a eliminar la bretxa digital en educació amb més recursos tecnològics per a l'alumnat, formació específica per al professorat i convenis amb proveïdors per a facilitar l'accés a programari i la xarxa a l'alumnat i al professorat.
- Presència de continguts educatius en els mitjans de comunicació públics. Continguts que afavorisquen la competència d'aprendre a aprendre i dins d'una programació amb continuïtat en el model educatiu i comunicatiu del País Valencià.

- Un registre de mobilitat als centres educatius que ajude al rastreig i a la traçabilitat.
- Més plantilla sanitària dedicada a l'atenció als centres educatius.
- Jornades i tallers educatius durant els primers dies de classe per saber com actuar en cas de contagi, una espècie de "simulacres COVID-19".
- Continuïtat al llarg del curs de l'augment de contractació de docents per poder atendre totes les necessitats sobrevingudes.

La nova educació que necessitem ha de ser presencial com a garantia d'equitat educativa

En conclusió, la nova educació que necessitem ha de ser presencial com a garantia d'equitat educativa i per a reduir la bretxa que genera la desigualtat social en temps de confinament. I tornar a la presencialitat exigeix augmentar els recursos per a una educació segura i justa. Amb dotació de recursos tecnològics i connexió a Internet per a l'alumnat que pateix la bretxa digital i per al professorat. A més, cal preveure la possibilitat de futurs confinaments, així com assolir unes condicions laborals dignes per a les persones que treballen en el sistema educatiu.

Podrem tornar a viure amb normalitat i podrem viure una nova educació més igualitària i inclusiva

Podrem tornar a viure amb normalitat —que serà nova perquè la història mai no torna enrere— i podrem viure una nova educació més igualitària i inclusiva i per fer-ho possible cal la nostra implicació i compromís, concentració, recursos, esforços i solidaritat.

LA NOVA NORMALITAT EDUCATIVA

UGT Ensenyament PV davant la nova normalitat educativa

JOSÉ GIL CASTELLANO. SECRETARI SECTOR D'ENSENYAMENT DE FESP-UGT PV

La crisi sanitària, social i econòmica que estem vivint a nivell global, posa de manifest i evidencia les mancances que té el nostre sistema educatiu

Com ja vam exposar en el Fòrum Educatiu Valencià, des d'UGT Ensenyament PV hem proposat, per a l'inici del pròxim curs escolar 2020-21 amb garanties, dues mesures organitzatives essencials: la jornada contínua i el control sanitari dels centres docents.

Dues mesures essencials: control sanitari dels centres docents, amb dotació de personal tècnic i facultatiu propi, responsable d'aplicar les mesures sanitàries necessàries i que garantiria que funcione correctament la detecció precoç de casos i la gestió adequada d'aquests, a través dels protocols corresponents, i, la segona mesura, l'organització compacta dels temps escolars a través de la jornada contínua, que en reduir els temps de permanència de l'alumnat en els centres docents, redueix l'exposició als riscos de contagi.

Aquestes mesures serveixen per a la consecució dels objectius marcats pels Ministeris de Sanitat i Educació sobre mesures de prevenció, higiene i promoció de la salut enfront de la COVID-19 per a centres educatius en el curs 2020-2021, que són:

- Crear entorns escolars saludables i segurs a través de mesures de prevenció, higiene i promoció de la salut adaptades en cada etapa educativa.
- Possibilitar la detecció precoç de casos i gestió adequada dels mateixos a través de protocols d'actuació clars i de coordinació dels agents implicats.

Per a crear entorns escolars segurs i saludables, la Conselleria d'Educació ha proposat la creació de grups escolars estables de convivència en les etapes educatives d'Educació Infantil i en els dos primers cicles d'Educació Primària (fins a 4t de Primària) i organitzar l'ensenyament de la resta d'etapes educatives garantint les distàncies de seguretat, ús de màscares i gels, ventilació, neteja i desinfecció, simultaniejant l'ensenyament presencial amb l'ensenyament a distància.

Per a UGT, una bona manera d'organitzar els centres escolars, que han de ser segurs i saludables, ho és a través de la jornada contínua que compacta els temps escolars sense reduir les hores lectives, que són les mateixes de la jornada partida, però sense la permanència de l'alumnat en els centres escolars i, per consegüent, reduint la possibilitat de contactes i contagis per ser menys l'exposició als riscos higiènics i sanitaris a l'escola.

Per això, des d'UGT exigim la recuperació de la normativa reguladora de la jornada contínua i la seua activació en tots els centres sostinguts amb fons públics que imparteixen els ensenyaments d'Educació Infantil i Educació Primària.

Exigim la recuperació de la normativa reguladora de la jornada contínua

Amb tot, i sabent que no hi ha solucions úniques segures al 100%, des d'UGT som crítics i qüestionem les mesures organitzatives adoptades per al pròxim curs.

En primer lloc, ens sorgeixen dubtes respecte a l'eficàcia dels grups estables de convivència per a un control efectiu de la pandèmia en els centres escolars, ja que l'alumnat subjecte a ella, una vegada ix de l'escola, recupera el seu entorn i els contactes, es trenca l'entorn saludable i segur que tenia i el perill dels contagis, les infeccions i els brots i rebrots tornen l'endemà a l'escola. A més, aquesta mesura organitzativa aïlla el docent i l'alumnat dels suports i reforços que precisa d'altres docents especialistes i no es contempla una reducció de ràtios generalitzada, que haguera sigut desitjable, ja que aquests grups de convivència estable continuen tenint una ràtio mínima d'entre 15 i 20 alumnes.

En segon lloc, quant a la resta d'etapes educatives —a partir de 5é de Primària— que s'han d'organitzar respectant la distància de seguretat de 1,5 m, integrant els ensenyaments en àmbits en el cas de l'alumnat de 1r de l'ESO i afavorint la presencialitat dels grups de PMAR, PR4, i FP Bàsica, optariem per la reducció de ràtios i desdoblaments dels grups, incrementant les plantilles, en lloc de reduir el currículum i l'alternança entre l'ensenyament presencial i l'ensenyament a distància, quan els grups d'alumnat no càpien a les aules per les noves distàncies de seguretat establides.

Haurem de tindre molt present el compliment estricte de la distància de seguretat, l'ús de les mascaretes i la rentada freqüent de mans

Com ens imaginem la nova normalitat educativa

Serà de tot menys el que entenem per normal.

Això sí, haurem de tindre molt present el compliment estricte de la distància de seguretat, l'ús de les mascaretes i la rentada freqüent de mans, tal com recomanen tots els experts i la pròpia OMS.

I, amb això, esperem que no s'hagen de tancar aules i/o centres. Però, si arribara el cas, esperem també que l'ensenyament a distància estiga prou preparat perquè funcione de manera oportuna.

Els equips directius han senyalitzat entrades, corredors i escales. Han organitzat i registren l'ús del centre que totes les persones de la comunitat educativa realitza. Han elaborat el pla de contingència, que exactament no saben perquè serveix. No tenen formació i tampoc compten amb personal sanitari de suport en el centre per a implementar les mesures i protocols sanitaris que es precisen.

Per la seua part els equips docents s'organitzen per a garantir la seguretat a les aules i la seua pròpia prevenció i protecció enfront dels riscos de la COVID-19. No hi ha suficients docents per a realitzar els desdoblaments de tots els grups i unitats, tampoc caben tots a les aules i l'ensenyament a distància complica l'activitat docent. Els grups de convivència estable, emocional i física es troben segregats.

En el CEIP, Marisa, mestra d'Educació Infantil, té un grup de convivència estable de 20 alumnes i alumnes. Són criatures de 4 i 5 anys, acaben de començar en aquesta situació difícil i complicada la seua escolarització. Passen tot el dia a l'aula, sense mascaretes i distàncies de seguretat, compartint materials. Marisa sí porta mascareta, la qual cosa dificulta la relació emocional amb el seu alumnat.

Per videoconferència es comunica amb ells Irene, la professora d'Anglès, i Marta, la professora de Música, que els conta contes i cançons a través de vídeos que grava des de l'aula contigua a la d'Educació Infantil. Ixen al pati, al seu corrallet, ells sols, i utilitzen també l'aula com a menjador. Marisa menja amb ells.

La desinfecció i neteja de les aules, patis i condicions es fa cinc o sis vegades al dia. No hi ha activitats extraescolars autoritzades i les 17h tot l'alumnat del centre se'n va a la seua casa, torna al seu entorn familiar i social ordinari, van al parc i es relacionen amb tot els seus amics del barri, als quals no han pogut veure, ni jugar, ni abraçar en el col·legi.

LA NOVA NORMALITAT EDUCATIVA

Nova normalitat educativa?

VICENT MARZÀ I IBÁÑEZ, CONSELLER D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

Una escola en la que mestres i alumnes no es poden tocar ni abraçar no és, realment, una escola. Als qui entenem l'educació com un acompanyament emocional cap a l'aprenentatge i la vida se'ns fa certament incòmode i estrany haver d'encetar un curs com el proper, on el contacte físic estarà totalment restringit. Les circumstàncies, però, ens hi obliguen

La pandèmia de Covid-19 que assoleix el planeta ens ha forçat a modificar costums i hàbits socials tan nostres com besar-nos, amb l'objectiu de reduir el risc de contagi entre la població. I aquestes restriccions havien d'arribar, necessàriament, a les aules.

El curs 2020-2021 serà tot un repte per a la comunitat educativa. Tenim el deure i el compromís d'assegurar una escola presencial i, alhora, segura per a mestres i alumnes; dos premisses que, a causa de la pandèmia, no sempre són fàcils de conjugar. Per aquest motiu, hem dissenyat —seguint les indicacions de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública— un pla per adaptar els centres educatius a l'excepcionalitat del moment que inclou, entre d'altres mesures, la creació de grups estables de convivència, la reducció de ràtios i un considerable augment de la plantilla docent.

Garantir la presència dels i les alumnes d'Infantil i Primària a l'escola és fonamental, no tan sols des d'un punt de vista social i pedagògic sinó, també, per tal que els pares i les mares puguin conciliar la vida familiar i laboral. Com he dit adés, però, la seguretat de l'alumnat i professorat també és una qüestió prioritària perquè la seua salut és, realment, la salut de tota la societat. Per això, hem fet un esforç logístic de primera magnitud per fer arribar a totes les escoles i instituts del País Valencià el material higiènic i de protecció necessari per minimitzar el risc de contagi durant el curs vinent. I, en el cas hipotètic d'haver de tancar alguna aula o centre, tenim l'experiència i els recursos necessaris per dur a terme un ensenyament telemàtic de qualitat, que permeta els xiquets i les xiquetes afectats de continuar avançant en el seu aprenentatge escolar, tot treballant els continguts educatius corresponents al seu curs i edat.

Des que va començar la pandèmia, hem estat treballant sense descans

Des que va començar la pandèmia, hem estat treballant sense descans. Primer, per concloure el curs acadèmic 2019-2020 telemàticament i sense deixar ningú enrere, malgrat la gravíssima situació que, de la nit al dia, haguerem d'afrontar; i, després, per planificar-ne el pròxim i tenir els centres educatius preparats per a qualsevol escenari o eventualitat. En aquest sentit, voldria agrair sentidament l'esforç que han realitzat totes les persones i entitats que formen part de la comunitat educativa i que, gràcies a la seua col·laboració, han fet possible que tot estiga a punt a l'inici del curs. I estic convençut que tots i totes seguirem treballant al límit de les nostres possibilitats fins que superem, completament i definitiva, aquesta crisi.

La Covid-19 ha somogut els fonaments de la nostra societat, tot generant un intens debat al voltant del seu futur immediat, també al món de l'educació.

Haurem de prescindir durant un temps del contacte i l'afecte corporals que són la "sal" de l'educació

Cap a on anem? Quina serà la "nova normalitat educativa"? Doncs seré honest: no volem una "nova normalitat educativa". No volem "normalitzar" una situació que entenem pasatgera i circumstancial. Assumim la necessitat de prendre les mesures excepcionals que estem adoptant per iniciar el nou curs amb seguretat però ens resistim a considerar-les una "nova normalitat" perquè no tenen res de "normal". Ans al contrari: són una "anormalitat educativa" de caràcter temporal que, tard o d'hora, deixarem enrere. No ens resignem: volem recuperar la "normalitat" d'abans de la pandèmia. Perquè una escola que amaga els somriures davall les mascaretes no és una escola; perquè una escola sense besos i abraçades no és una escola; perquè una escola a distància no és, realment, una escola. I quan recuperem l'antiga normalitat, la continuarem millorant perquè, evidentment, enca-

L'escola que ens agrada i que volem, tornarà: no importa quan, però tornarà

ra hi havia moltes coses per fer abans que la Covid-19 irrompés a la nostra societat. De fet, la pandèmia ens ha obligat a repensar l'educació i algunes de les iniciatives que s'han pres als centres educatius —fer classes a l'aire lliure, els hàbits d'higiene, obrir espais, reduir ràtios, potenciar l'ensenyament digital...— ens mostren el camí per continuar millorant la qualitat de l'ensenyament al nostre País.

A molt pesar nostre, haurem de prescindir durant un temps del contacte i l'afecte corporals que són, manllevant la idea del grandíssim fotògraf Sebastião Salgado, la "sal" de l'educació. Tanmateix, l'escola que ens agrada i que volem, tornarà: no importa quan, però tornarà. N'estem del tot convençuts. Al cap i a la fi, educar no és més que una altra manera d'estimar i, els valencians i les valencianes, no sabem fer-ho sense abraçar-nos i gaudir de la vida i les persones.

Gaudeix de forma il·limitada d'una selecció de 7 pel·lícules en valencià, diferenciades per cicles, al centre educatiu, durant tot el curs 2020-21

cinēmateca

<http://escolavalenciana.org/cinema>

**escola
valenciana
FES-TE
FEDERACIÓ
AMIC/AMIGA
D'ESCOLA
VALENCIANA**

*Amb tu,
comptem!*

Les nostres Amigues i Amics sou un dels pilars d'Escola Valenciana. Vosaltres garantiu la continuïtat dels nostres projectes i sou el teixit social que creix amb l'energia del compromís.

La teua aportació econòmica és fiscalment desgravable fins a un 75%, i et pots beneficiar de descomptes en productes culturals.

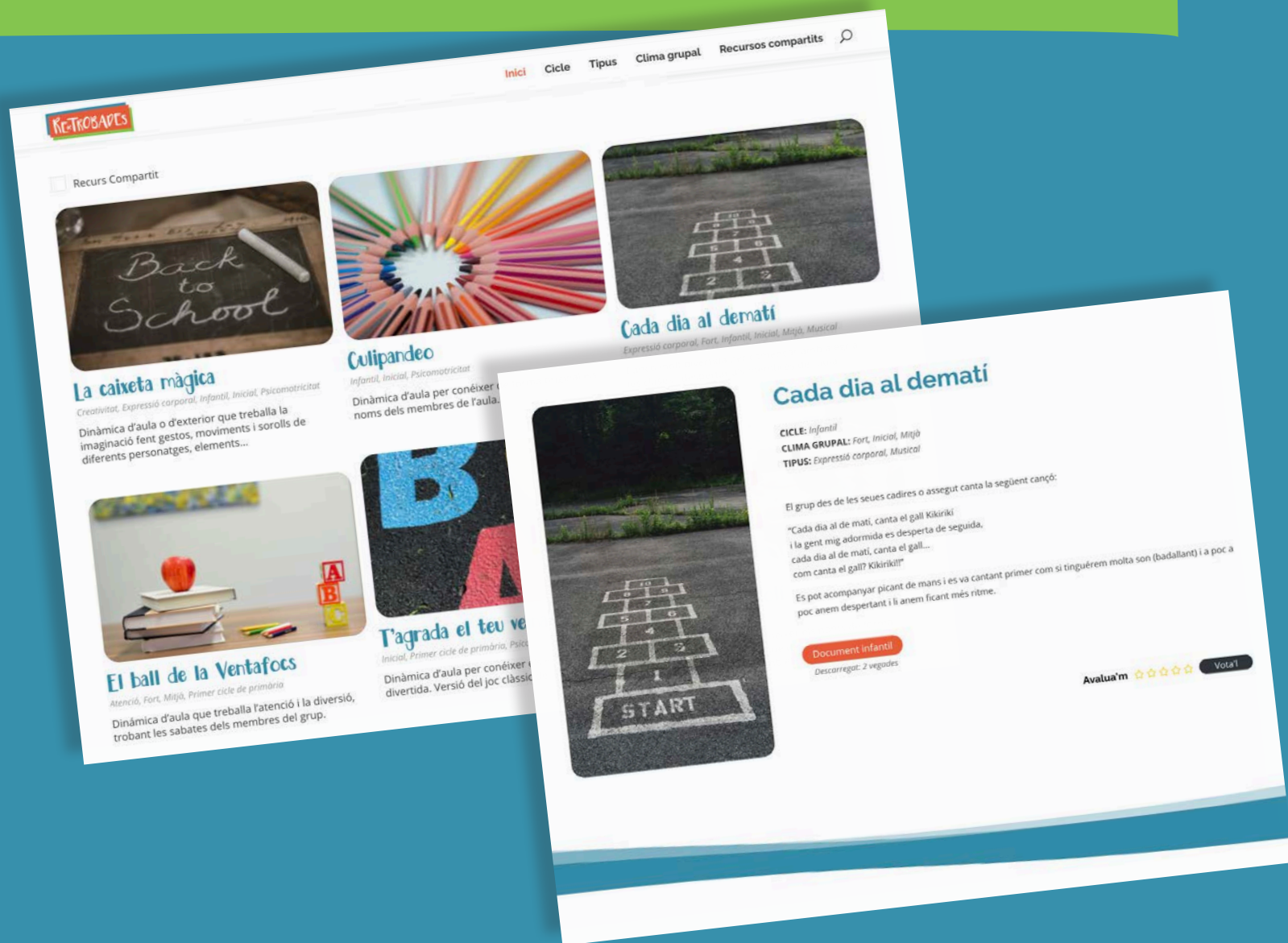
Amb tu, comptem!

Tel. 96 347 27 83

amics@escolavalenciana.org

escolavalenciana.org/amics

RE*TROBADES

L'espai web amb recursos, activitats i vídeos
per a Infantil, Primària, Secundària i Batxillerat

<http://retrobades.escolavalenciana.org>

Una iniciativa de:

RE*TROBADES

escola
valenciana
FEDERACIÓ
D'ASSOCIACIONS
PER LA LLENGUA

Amb el suport de:

GENERALITAT
VALENCIANA
Presidència

Amb la col·laboració
de la Conselleria
d'Educació,
Cultura i Esport

SEMPRE
TEUA
La teua llengua